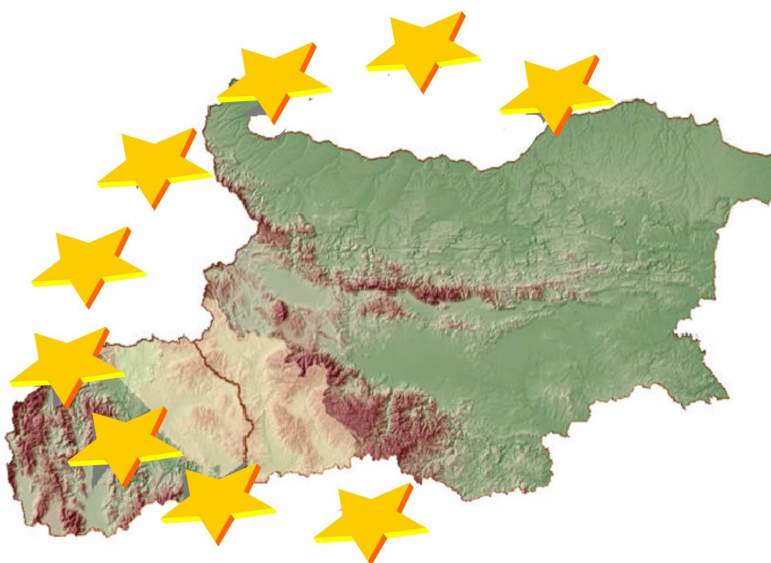

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

**ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО
МЕЖДУ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И БИВША
ЮГОСЛАВСКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЯ
по ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНА ПОМОЩ**

Бюджетна линия №: 2007СВ16ІР0007 - 2011 – 2
Краен срок за кандидатстване: **14 септември 2011 г.**

Съдържание

Съдържание	2
Нормативна база	3
Обяснение на текст в каре	3
1 Обща информация	3
1.1 Преглед на Програмата за трансгранично сътрудничество ИПП България - Бивша Югославска Република Македония	4
1.1.1 Допустима трансгранична област	4
1.1.2 Стратегия на програмата	5
1.1.3 Цели на програмата	6
1.1.4 Приоритетни оси на програмата	7
1.2 Организационна структура на програмата	8
1.3 Разпределение на финансовите ресурси по програмата	9
1.3.1 Финансови средства, разпределени за втората покана за набиране на предложения	9
1.4 Държавна помощ	9
1.5 Проекти, генериращи приходи	10
2 Правила на поканата за набиране на предложения	10
2.1 Обща информация	10
2.2 Критерии за допустимост (Водещ партньор и партньори)	122
2.2.1 Допустимост на кандидатите (Водещ партньор и партньори)	122
2.2.2 Допустимост на дейностите	16
2.2.3 Допустими разходи	25
Списък на допустими разходи	277
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 1: Административни разходи – максимум 25 % от общите разходи по проекта	
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 2: Пътуване, дневни разходи и нощувки	
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 3: Срещи, конференции, събития	
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 4: Информация и публичност	
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 5: Външни експерти и одит	
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 6: Инвестиции – минимум 70% от общите разходи по проекта	
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 7: Други – максимум 15 % от общите разходи по проекта	
2.3 Как се кандидатства за финансиране	334
2.3.1 Как се получават Документите за кандидатстване	33
2.3.2 Как се попълва Формуляра за кандидатстване и неговите Приложения ...	334
3 Приложения	411
3.1 Приложения (А)	411
3.2 Приложения (Б)	422
3.3 Приложение (В)	Error! Bookmark not defined.4
4 Къде и как се изпращат проектните предложения	455
5 Краен срок за получаване на проектните предложения	466
6 Оценка и подбор на проектни предложения	466
Речник на термини	588
Речник на съкращенията	588

Нормативна база

В процеса на разработване на настоящите Насоки за кандидатстване са съблюдавани следните разпоредби:

- Регламент на Съвета на Европа №1085/2006 от 17 юли 2006 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)
- Регламент на Европейския Парламент и Съвета на Европа No. 540/2010 от 16 юни 2010, в поправка на Регламент на Съвета No 1085/2006 of 17 юли 2006 за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)
- Регламент на Европейската комисия (ЕК) № 718/2007 от 12 юни 2007 г. [ОВ L 170 от 29.06.2007] за прилагане на Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП), (по-долу наричан ИПП РП)
- Регламент на Съвета на Европа No 80/2010 от 28 януари 2010 в поправка на Регламент No 718/2007 за прилагане на Регламент (ЕК) № 1085/2006 на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)

Програма за трансгранично сътрудничество ИПП България - Бивша Югославска Република Македония, одобрена от Европейската комисия на 14.12.2007 г. с програмен референтен номер С (2007)6298, одобрена промяна от 26.06.2010 с програмен референтен номер С (2010) 3880

- Друго приложимо национално и европейско законодателство.

Моля, имайте в предвид, че всички тези законови разпоредби трябва да се съблюдават от кандидатите както при фазата на разработване на проекта, така и при фазата на изпълнението.

Обяснение на текст в каре

В текста на настоящите Насоки за кандидатстване ще намерите текстови полета, оцветени в различен цвят – маркирани с « ВАЖНО »:

⚡ ВАЖНО - подчертава най-важните елементи, които трябва да се вземат предвид при подготовката на проектното предложение.

1 Обща информация

Настоящите Насоки за кандидатстване имат за цел да предоставят практическа **информация** на кандидатите по проекта към Програма за трансгранично сътрудничество ИПП България - Бивша Югославска Република Македония.

Това е най-практичното ниво на документация, необходима за успешно кандидатстване за проект по тази програма. Насоките за кандидатстване предоставят информация за това как да се попълни формуляра за кандидатстване, бюджета и другите формуляри, процедурата за кандидатстване, критериите за оценка и подбор на проектни предложения, взимане на финално решение за финансиране и други практически съвети.

⚡ ВАЖНО

Моля, имайте в предвид , че настоящите насоки за кандидатстване са по програма, която е различна от програмите ФАР/КАРДС. В тази връзка, моля прочетете внимателно тези насоки за кандидатстване, за да избегнете евентуално объркване!

1.1 Преглед на Програмата за трансгранично сътрудничество ИПП България - Бивша Югославска Република Македония

Тази програма е финансирана от Европейския съюз чрез инструмента за преприсъединителна помощ (ИПП) и съфинансирана от България и Македония чрез принос от държавните бюджети (за компонент Техническа помощ) и от бенефициентите на проектите (ако е приложимо).

Програмният документ, съставен съвместно от двете държави чрез широко партньорство с национални, регионални и местни заинтересовани страни е одобрен от Европейската комисия на 14 декември 2007 г. (Решение № 6298) и изменен и одобрен от Европейската Комисия на 21 юни 2010 (Решение № 3880).. Документът определя общата рамка за интервенция от ИПП в трансграничната област по Програмата.

Програмата продължава развитието на трансграничните инициативи на ЕС, отразени в Програмата за добросъседство по ФАР ТГС /CARDS от 2004 г. до 2006 г.

По-долу е представена по-подробна информация за типа проекти, допустимите дейности и бенефициенти, разбивката на бюджета по приоритетни оси и ключови области на интервенция.

Програмният документ е на разположение на уебстраницата на Програмата www.ipa-cbc-007.eu , на www.mrrb.government.bg и www.mls.gov.mk

1.1.1 Допустима трансгранична област

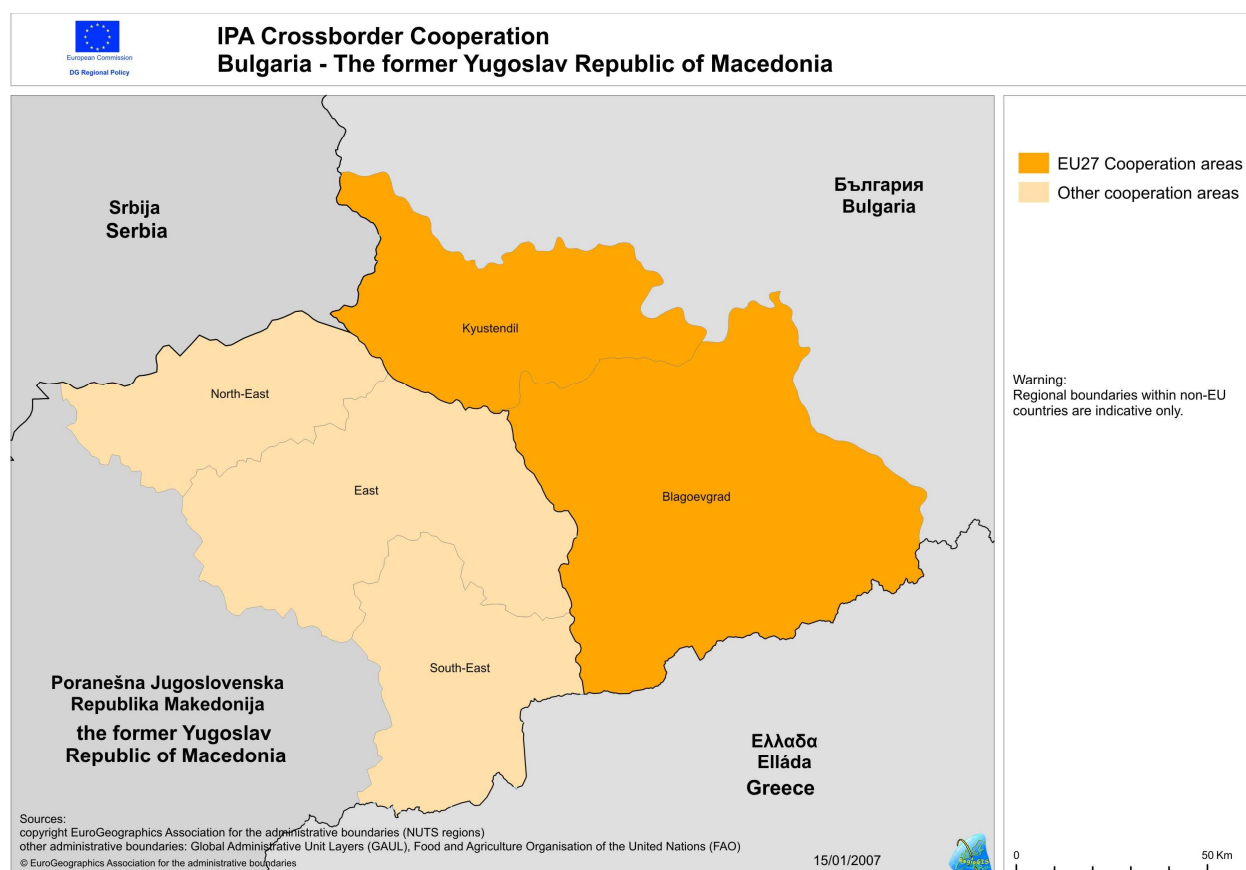
Граничната територия на България обхваща областите **Благоевград и Кюстендил** (NUTS III), с площ от 9 501 кв. км. (8.6% от общата територия на страната) и население от 486 291 души (6.3% от общото население на страната). Тя се състои от 23 общини (NUTS IV) и 462 села:

- Област **Благоевград: 14 общини** – Банско, Белица, Благоевград, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда;
- Област **Кюстендил: 9 общини** – Бобовдол, Бобошево, Дупница, Кочериново, Кюстендил, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно.

Граничната територия на Бившата югославска република Македония обхваща **Североизточния, Източния и Югоизточния статистически регион по NUTS III** от 9 235 кв. км (35,9 % от общата територия на страната) с население от 579 314 души (28.6 % от общото население на страната). Състои се от 27 общини (NUTS IV), включително 641 села:

- **Североизточен регион: 6 общини** - Кратово, Крива Паланка, Ранковце, Куманово, Липково и Старо Нагоричане;

- **Югоизточен регион: 10 общини** - Валандово, Гевгелия, Богданци, Дойран, Радовиш, Конче, Струмица, Босилово, Василево и Ново Село;
- **Източен регион: 11 общини** - Берово, Пехчево, Винаца, Кочани, Чешиново - Облешево, Зърновци, Пробищип, Щип, Карбинци, Делчево и Македонска Каменица.

1.1.2 Стратегия на програмата

Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) заменя петте предишни предприсъединителни инструмента – ФАР, ИСПА, САПАРД, инструмента за Турция и CARDS, като по този начин обединява в единна нормативна база цялата предприсъединителна помощ. ИПП също така е създаден с цел по-добро адаптиране към различните цели и напредъка на всеки от участващите бенефициенти, като по този начин предоставя целева и ефективна подкрепа съгласно потребностите и развитието им.

Граничните региони често пъти са в неравностойно положение, поради периферното географско разположение и относителната изолация от националните икономики. В същото време развитието на вътрешния пазар на ЕС (свободното движение на хора, стоки, услуги и капитал) поражда и необходимостта от равномерно развитие и интеграция на европейската територия.

Програмата има за цел да стимулира по-голяма интеграция на територията, като осигурява по този начин балансирано и устойчиво развитие в целия трансграничен регион. Главната цел на интервенциите, финансирани по програмата в допустимата

трансгранична област, е подкрепа на дейности за икономическото развитие чрез инвестиране в необходимата инфраструктура с малък мащаб, човешки потенциал, социална интеграция и подкрепяща бизнеса благоприятна среда. Главните ресурси, използвани за разработването на стратегията са следните:

- Решения и Регламентите на ЕС относно ИПП; Стратегическите насоки на Общността относно сближаването;
- Социално – икономически анализ и SWOT анализ на допустимия граничен регион;
- Съответствие с Програмите на ЕС, националните / регионални програми и стратегии от двете страни на границата;
- Опит от предишни програми по ФАР и CARDS за периода 1999-2006 г.;
- Заключениета от дискусиите на органите за програмиране, отговорните власти, експерти и заинтересовани лица на регионално / местно ниво.

Стратегията на програмата е разработена като се набляга върху насърчаването на силните страни и използването на потенциалните възможности на региона чрез определените приоритети и сфери на интервенция и се отчита голямото разнообразие на трансгранични потребности и възможности за сътрудничество. В допълнение, програмата има за цел да намали заплахите от природни бедствия и замърсяване, характерни за региона.

1.1.3 Цели на програмата

Стратегията на програмата има за цел да обърне внимание на специфичните потребности в граничния регион в краткосрочен и дългосрочен план и подкрепя следната **обща стратегическа цел**:

Устойчиво развитие на граничния регион в подкрепа на усилията за по-широко Европейско сътрудничество и интеграция.

Общата цел на програмата заедно с ключовите елементи на стратегията, основани върху SWOT анализа, доведоха до формулирането на следните **специфични цели на Програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП**, които трябва да се отчитат при изготвянето на проект:

- ***Специфична цел № 1: Насърчаване на устойчивия икономически ръст в трансграничния регион.***
- ***Специфична цел № 2: Насърчаване на социалното сближаване в трансграничния регион.***
- ***Специфична цел № 3: По-нататъшно развитие на привлекателността и качеството на живот в трансграничния регион.***

Проектните предложения, адресирани към **Цел 1** следва да демонстрират разнообразяване на настоящите икономически дейности, подкрепа на региона за неговото превръщане в икономически силен регион с висок стандарт на живот; създаване на нови възможности за развитие; стимули за сътрудничество в научноизследователската и развойна дейност; клъстери и услуги в подкрепа на бизнеса; подкрепа на нови технологии и иновации.

Проектните предложения, адресирани към **Цел 2** следва да инвестират в развитието на човешките ресурси; действия типа на "хора към хора"; инициативи на пазара на

труда; културни обмени; подкрепа за по-добро приспособяване на работната ръка към потребностите на пазара на труда; трансгранични мрежи на всички нива и сектори на дейност, включително подкрепа на изготвянето на взаимно изгодни проектни предложения.

Проектните предложения, адресирани към **Цел 3** да следва използват ефективно съществуващите природни и културни ресурси в региона и да разкриват икономическите ползи за местните жители; инициативи, свързани с еко и културен туризъм ще бъдат подкрепяни при доказан ефект за устойчивото развитие на региона.

⚡ ВАЖНО

За допълнителна информация относно програмната стратегия, направете справка с програмния документ.

1.1.4 Приоритетни оси на програмата

За постигане на целите, зададени в Програмния документ, държавите-партньорки съвместно договориха основните насоки, в които трябва да бъдат съсредоточени интервенциите по тази програма. Тези основни насоки се наричат Приоритетни оси и са както следва:

- **Приоритетна ос 1: Икономическо развитие и социално сближаване;**
- **Приоритетна цел 2: Подобрене на качеството на живота;**
- **Приоритетна цел 3: Техническа помощ.**

ВАЖНО

Само по първите две приоритетни оси се финансират проекти, подадени от кандидатите.

Третата приоритетна ос има за цел да осигури правилното функциониране на органите за управление и изпълнение на програмата.

Приоритетните оси се разделят на следните основни сфери на интервенция:

Приоритетна ос 1: Икономическо развитие и социално сближаване:

- 1.1 Икономическо развитие;
- 1.2 Социално сближаване;
- 1.3 Подготовка на проекти.

Приоритетна ос 2: Подобряване качеството на живот:

- 2.1 Оползотворяване на природни ресурси;
- 2.2 Оползотворяване на културни ресурси.

⚡ ВАЖНО

Обърнете се към програмния документ за допълнителна информация относно приоритетните оси на програмата и основните сфери на интервенция.

1.2 Организационна структура на програмата

Съгласно регламентите за Инструмента за предприсъединителна помощ двете партньорски държави са изградили следните основни органи за управление и изпълнение на Програмата.

Управляващ орган (УО) - Министерство на регионалното развитие и благоустройството в Република България – и двете държави са постигнали съгласие, че отговорността на единен Управляващ орган (УО) ще бъде възложена на Главна дирекция " Управление на териториалното сътрудничество " към Министерство на регионалното развитие и благоустройството на Република България. Управляващият орган отговаря за управлението и изпълнението на трансграничната програма в съответствие с принципа за добро финансово управление.

Национален орган (НА) – Министерството на местното самоуправление на Бивша Югославска Република Македония сътрудничи в съвместното програмиране, управление и изпълнение на програмата.

Съвместен комитет за наблюдение (СКН) , сформиран от представители на национално, регионално и местно ниво и от двете държави, упражнява надзор над програмата и отговаря за стратегическите промени в нея. СКН одобрява Пакет документи за кандидатстване, включително критериите за оценка и подбор на проекти.

Съвместният технически секретариат (СТС) (централа) е базиран в Кюстендил (България). Той подпомага органите за управление на програмата при изпълнение на техните задължения и е основното звено за контакт между програмата и потенциалните бенефициери/ партньори в проекта.

Съвместният технически Секретариат (СТС клон) се намира в Струмица (Бивша Югославска Република Македония) и е част от СТС, като основната му роля е да служи като местно звено за контакт на потенциални бенефициери/ партньори в проекта.

⚡ ВАЖНО

СТС – централа и клон – са основните структури, отговорни за предоставянето на информация и подкрепа на потенциалните бенефициенти.

1.3 Разпределение на финансовите ресурси по програмата

Общият бюджет на програмата за програмния период 2007-2011 г. възлиза на **14 277 857 евро**, от които **12 136 178 евро** е принос на ЕС. Останалите **2 141 679 евро** представляват националния принос от държавните бюджети.

Моля, отбележете, че финансовите средства, отпуснати по програмата не се разбиват по държави или допустими региони.

1.3.1 Финансови средства, разпределени за втората покана за набиране на предложения

Общите средства, разпределени за тази покана за набиране на предложения за двете приоритетни оси, са разбити по следния начин:

Евро			
Приоритетна ос	Финансиране на Общността	Национално финансиране*	Общо финансиране
	(а)	(б)	(а)+(б)
Приоритетна ос 1	2 217 418	391 310	2 608 728
Приоритетна ос 2	2 771 773	489 137	3 260 910
Общо	4 989 191	880 447	5 869 638

⚡ ВАЖНО

*** Принос от държавните бюджети на двете участващи страни.**

Разрешен е доброволният собствен принос от страна на проектните партньори.

1.4 Държавна помощ

Търговски дейности и дейности, реализиращи печалба, не са допустими съгласно тази Покана за набиране на предложения. В случай, че каквито и да е било дейности генерират печалба, тя се удържа от безвъзмездната помощ и проекта подлежи на държавна помощ.

За тази цел всеки проект следва да спазва следните изисквания:

- Когато бенефициентите на проекта се договарят с подизпълнители за дейностите, за да постигнат целите на операцията, възлагането трябва да се осъществи чрез прозрачна тръжна процедура, като се спазват разпоредбите на Практическото ръководство на ЕС;
- Проектът не трябва да предоставя икономическо предимство на икономически оператор;
- Всички изследвания или други резултати от проекта се предоставят на разположение безплатно на всички заинтересовани физически или юридически лица без проява на дискриминация.

Категорично се забранява предоставянето на изследванията на разположение единствено на определени физически или юридически лица!

Също така проектните резултати не трябва да дават определено икономическо предимство.

1.5 Проекти, генериращи приходи

Не се финансират **проекти, генериращи приходи** по настоящата покана за набиране на предложения.

2 Правила на поканата за набиране на предложения

2.1 Обща информация

Критерии за сътрудничество

*Проектите трябва да имат **пряк трансграничен ефект**, което означава, че проектите следва да отговарят на поне едно от условията, описани по-долу: **съвместно разработване, съвместно изпълнение, съвместно управление и съвместно финансиране.***

Съвместно разработване – означава, че проектът трябва да бъде разработен съвместно от партньорите от двете страни на границата. Това означава, че проектните предложения трябва ясно да интегрират идеите, приоритетите и дейностите на заинтересованите лица и от двете страни на границата. Водещият партньор е координатор на този процес, но той трябва да включва и други партньори от самото начало на процеса по разработване;

Съвместно изпълнение – означава, че дейностите трябва да се извършват и съгласуват между партньорите и от двете страни на границата. Не е достатъчно дейностите да протичат паралелно. Трябва да има ясно обосновани връзки между онова, което се случва и от двете страни на границата, както и редовен контакт между двете страни. Водещият партньор отговаря дейностите да бъдат правилно координирани, графика да се спазват и да се осигури постигането на подходящо равнище на качество;

Съвместно управление – означава, че проектът не трябва да дублира функции от двете страни на границата. Затова, независимо къде се намира физически лицето, трябва да се осигури съвместно управление на проекта. Персоналът ще отговаря за изпълнението на дейностите по проекта и от двете страни на границата;

Съвместно финансиране – означава, че ще има само един договор за всеки проект и следователно трябва да има един съвместен бюджет на проекта. Бюджетът трябва да се раздели между партньорите според извършваните дейности от всеки един от тях. Само една банкова сметка за целите на проекта следва да бъде открита, като титуляр на сметката е Водещия партньор. Сметката ще бъде захранвана с финансирането от ЕС и националното съфинансиране по проекта. Водещият партньор отговаря за администрацията и разпределението на тези средства и за отчитането на тяхното използване.

⚡ ВАЖНО

Проекти, покриващи повече от едно от горе споменатите условия, ще бъдат премирани.

⚡ ВАЖНО

Брой на проектни предложения за институция/организация:

По настоящата покана за набиране на предложения една институция/организация може да подаде **само едно проектно предложение** като Водещ партньор.

Ако дадена институция/организация подаде **повече от едно проектно предложение като Водещ партньор**, всички подадени предложения ще бъдат **елиминирани** на етап административна проверка.

Институцията/организацията има право обаче да участва в други проекти, но само като **проектен партньор**.

⚡ ВАЖНО

Дадено проектно предложение трябва да обхваща само **една Ключова сфера на интервенция**. Това е задължително условие.

Комбинацията от дейности от различни ключови сфери на интервенция е забранена и ще доведе до директно елиминиране на проектното предложение.

Приложимо законодателство

⚡ ВАЖНО

Когато бенефициентите по проекта поддоговарят дейностите, за да постигнат целите на операцията, възлагането трябва да се извърши чрез прозрачна тръжна процедура съгласно условията на Регламент на ЕС 718/2007, член 121, а именно съгласно Практическото ръководство за възлагане на договори за външни действия на ЕО (на разположение на http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm).

Проектите трябва да са в съответствие с националното и европейско законодателство по отношение предоставянето на равни възможности и защита на околната среда. Проектът трябва също така да спазва разпоредбите на европейското законодателство по отношение на осигуряването на информация и публичност.

⚡ ВАЖНО

Проектът трябва да включва дейности за информираност на обществеността и осигуряване на публичност в съответствие с регламентите на Европейската Комисия и при **спазване на Насоките за визуализация**, (последните могат да бъдат намерени на следният интернет адрес: http://ec.europa.eu/europeaid/work/visibility/index_en.htm).

Финансирането по настоящата Програма се предоставя на потенциалните бенефициенти чрез процедура за конкурентен подбор. Настоящата покана за набиране на предложения се публикува от Управляващият орган заедно с Националния Партниращ Орган и Съвместният технически секретариат. Срокът за подаване на заявления за кандидатстване е посочен в раздел 5.

Настоящата покана за набиране на предложения има за цел да създаде солидни партньорски взаимоотношения в допустимата област чрез финансиране на "меки" проекти (като проучвания, стратегии, семинари, обмен на ноу-хау и т.н.) и "инвестиционни проектите" (като строителство, доставки и т.н.).

За всеки проект трябва да бъде определен **Водещ партньор (ВП)** избран измежду проектните партньори. Той трябва да е **юридическо лице в допустимия граничен регион на Програмата**. Водещият партньор има следните отговорности:

- договаря своите взаимоотношения с партньорите, участващи в операцията, чрез споразумение, включващо, inter alia, разпоредби, гарантиращи доброто финансово управление на отпуснатите за операцията средства, включително условията за възстановяване на неправомерно платени суми;

- гарантира изпълнението на цялата операция;
- прехвърля съответни бюджетни средства към партньорите, участващи в операцията, съгласно договореностите в споразумението между партньорите и сертифицираните разходи;
- съблюдава разходите, извършени от партньорите, участващи в операцията, да са направени само за изпълнение на операцията и да съответстват на дейностите, договорени между партньорите, участващи в операцията;
- проверява дали разходите, направени от партньорите, участващи в операцията, са били заверени от контролните органи, посочени в член 108 от Регламент на Европейската комисия (ЕО) № 718/2007 от 12 юни 2007;
- събира информацията от партньорите по проекта, сравнява верифицираните дейности с напредъка по проекта и подава докладите пред СТС;
- подписва договора за изпълнение на операцията с УО;
- информира УО за промени в проекта;

Отговорностите на водещия партньор са описани в **Договора за предоставяне на субсидия (Приложение С)**, а също и в **Споразумението за партньорство (Приложение А5)**.

⚡ ВАЖНО

Всеки проект трябва да има поне един партньор от всяка страна на граничния регион. Проекти, които не са в съответствие с това изискване няма да се финансират.

Всички партньори са пряко отговорни за изпълнението на проекта и **не могат да действат като посредници**.

Всички организации участващи като кандидати по настоящата покана за набиране на предложения се наричат **"партньори"**. Партньорите избират един измежду себе си, който да бъде **Водещ партньор**.

Подаването на проектите е открито за всички потенциални бенефициенти, които отговарят на критериите за допустимост определени по-долу.

2.2 Критерии за допустимост (Водещ партньор и партньори)

За да отговаря на условията за финансиране по програмата всеки проект трябва да отговаря на три типа критерии:

- допустимост на кандидатите (вижте раздел 2.2.1)
- допустимост на дейностите (вижте раздел 2.2.2)
- допустимост на разходите (вижте раздел 2.2.3)

2.2.1 Допустимост на кандидатите (Водещ партньор и партньори)

(1) Всички участващи партньори трябва да отговарят на следните критерии:

- да бъдат неразпределящи печалба институции/организации, основани на базата на местното национално законодателство;
- да бъдат неправителствени организации (асоциации или фондации), оператори от публичния сектор, локални/местни/регионални власти;
- да се намират в **допустимия трансграничен район** на България и бивша Югославска Република Македония;
- да са организации които **не генерират печалба**;
- по принцип да са в една от следните категории:

- да бъдат местни/регионални/национални власти или подчинени структури на местни/регионални/национални власти. Ако местната/регионална/ структура не е юридическо лице, нейната централна организация – юридическо лице, ако такава съществува, следва да бъде партньор по проекта;
- да бъдат национални и регионални агенции (действащи на централно, регионално и общинско ниво);
- да бъдат администрации на природни паркове;
- да бъдат местни/регионални горски дирекции;
- да бъдат здравни заведения;
- да бъдат културни институции;
- да бъдат обществени центрове/читалища;
- да бъдат регионални агенции по заетост;
- да бъдат неправителствени (НПО) или нестопански организации¹ като например организации за подкрепа на бизнеса, местни браншови организации на индустриалци, агенции за развитие, търговски камари (ТК), агенции за развитие на информационни и комуникационни технологии (ИКТ), институции за образователна, обучителна, научноизследователска и развойна дейност (НРД), асоциации на работодатели и производители, синдикати; други държавни и обществени агенции и асоциации;
- да бъдат образователни институции като например университети, училища, колежи и библиотеки;
- да бъдат еврорегиони;
- или сдружение от две или повече от горепосочените;

и

- да бъдат пряко отговорни за подготовката и управлението на проекта със своите партньори, а не да действат като посредник и
- да нямат конфликт на интереси със съвместните структури на Програмата (Управляващ орган (УО), Национален партниращ орган (НО), Сертифициращ орган (СО), Одитен орган (ОО), Съвместен комитет за наблюдение (СКН) и Съвместен технически секретариат (СТС). В случаите, когато в процес на изпълнение на договора възникне конфликт на интереси, бенефициентът трябва незабавно да уведоми Управляващия орган (УО).

⚡ ВАЖНО

Специфичните категории избираеми институции/организации са посочени за всяка ключова сфера на интервенция.

⚡ ВАЖНО

Водещият партньор трябва да е юридическо лице регистриран в допустимия пограничен район между България и бивша Югославска Република Македония най-малко 12 месеца преди срока за подаване на проектните предложения по сегашната покана за набиране на предложения. Ако водещият партньор е местна/регионална структура, която не е юридическо лице и не може да бъде регистрирана като такава, нейната централна

¹ "Печалба" се дефинира като:

-Осигуряване на печалба от стопанската дейност в полза на собствениците на фирмата;

- в случай на безвъзмездна помощ за дадено действие, печалбата е излишъкът на приходите спрямо разходите, направени от бенефициента при подаване на искане за окончателно плащане;

- Еднократното и фиксирано финансиране трябва да се определи по такъв начин, че да изключи "априори" печалба.

организация – регистрирана като юридическо лице следва да бъде водещ партньор.

Максималният брой партньори в проекта е десет (10), включително Водещият партньор!

⚡ ВАЖНО

Всички партньори в проекта трябва да подпишат проект за споразумение за партньорство с Водещия партньор, където се определят техните права и задължения.

Споразумението за партньорство трябва да бъде подписано и приложено към формуляра за кандидатстване. Образец за споразумение за партньорство е приложен към настоящите Насоки за кандидатстване (**Приложение A5**).

Партньорите имат право да определят допълнителни или по-ограничаващи разпоредби от тези, записани в образца за споразумението за партньорство.

Всички партньори трябва да имат ясни роли в процеса на разработване и изпълнение на проекта. Ако няма промени нанесени в одобрения образец на партньорското споразумение, то ще се счита за окончателно.

(2) Потенциални кандидати не се допускат до участие в процедурата, ако:

а) са обявени в несъстоятелност или са в процес на ликвидация, делата им се управляват от съда, влезли са в споразумение с кредитори, прекратили са търговска дейност, станали са обект на процесуални действия по отношение на същите въпроси, или се намират в аналогично положение, произтичащо от сходна процедура, предвидена в националното или европейско законодателство;

б) имат влязла в сила присъда за престъпление, свързано с тяхното професионално поведение според съдебно решение, което има сила на *res judicata* (т.е. срещу което не е възможно обжалване);

в) са виновни за грубо нарушение на професионалните правила, доказано по какъвто и да е начин;

г) не са изпълнили задължения, отнасящи се до изплащане на дългове към консолидирания държавен бюджет

д) са субект по силата на съдебно решение, което има сила на *res judicata* (т.е. срещу което не е възможно обжалване), *за измама, корупция, участие в престъпна организация или друга незаконна дейност, увреждаща финансовите интереси на Европейската общност;*

е) са били обявени за неизправна страна по договора за неспазване на договорните си задължения във връзка с друга процедура на възлагане на поръчки или процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ, финансирана от бюджета на Общността или от националния бюджет,.

Кандидатите освен това нямат право да участват в поканата за предложения или да получат финансова подкрепа ако, към момента на обявяване на поканата за предложения, те:

ж) са субект на конфликт на интереси; конфликтът на интереси представлява обстоятелства, които могат да се отразят върху обективния и безпристрастен процес на оценка или изпълнение. Такива обстоятелства могат да са резултат от икономически интереси, политически или национални предпочитания или семейни връзки.

з) са виновни за невярно представяне при подаването на информацията, изискана от Управляващия орган/ Съвместния технически секретариат, като условие за участие в поканата за предложения или не са предоставили тази информация;

и) направили са опит да се сдобият с поверителна информация или да повлияят на органите за оценка по време на процеса за оценка на текущата или предишна покана за предложения;

В случаите, упоменати в точки (а), (в), (г), (е), (з) и (и) по-горе, изключването се прилага за период от две години от момента, когато е установено нарушението. В случаите, упоменати в точки (б) и (д), изключването се прилага за период от четири години от датата на уведомление за съдебното решение.

⚡ ВАЖНО

Водещият партньор (ВП) от името на всички партньори, трябва да подпише "Декларация за допустимост" (Приложение А6 към формуляра за кандидатстване), в която декларира, че всички партньори по проекта, включително Водещият партньор, не попадат в нито една от горните категории (а) до (и).

(3) Всички партньори трябва да докажат финансовите и административните си възможности за управление на проекта като:

- осигурят временно средствата от собствени/трети източници до възстановяването на разходите им от програмата;
- покрият всички недопустими разходи и допълнителни разходи, декларирани в формуляра за кандидатстване или установени като такива от органите по програмата по време на оценката и изпълнението на проектите.
- бъдат опитни и способни да демонстрират възможността си за управление на собствения дял от дейностите по проекта, за които се изисква безвъзмездна помощ (вижте ФК, част 1);

⚡ ВАЖНО

Партньорите не са задължени да предоставят финансов принос към допустимите разходи по проекта от собствените си ресурси. Ако предоставят финансов принос за допустимите разходи по проекта доброволно, трябва също така да могат да осигурят собствения си принос. В това отношение, техният собствен принос представлява дела от общите допустими разходи, финансирани от Водещия партньор и неговите партньори.

В този случай Водещият партньор и неговите партньори трябва:

- (а) да следват стойността на собствения си принос (ако е приложимо) и списъка на допустими разходи при попълването на бюджета на проекта (ФК – част 3 от настоящите Насоки).
- (б) да разполагат със стабилни и достатъчни източници на финансиране, гарантиращи продължителността на операцията на организацията им в рамките на проекта и ако е необходимо да участват във финансирането ѝ;

⚡ ВАЖНО

Кандидатите трябва:

- да осигурят временна наличност на средства от свои собствени източници или от източници от трета страна, докато същите не бъдат възстановени от програмата;
- да платят всички недопустими разходи по време на изпълнението.

Всички партньори предоставят ако е приложимо решение от местния общински съвет/съвет на директорите или подобен орган, който ги управлява, във връзка с разработването на проекта и покриването на разходите, свързани с него.

Управляващият орган има право да изисква допълнителни документални доказателства и аргументи относно финансовия капацитет на организациите.

⚡ ВАЖНО

Политическите партии/организации и организации със стопанска цел не са допустими.

2.2.2 Допустимост на дейностите

Проектът трябва да е в съответствие с индикативните операции от ключовите сфери на интервенция по всяка приоритетна ос, както е описана в Програмата за трансгранично сътрудничество по инструмента за предприсъединителна помощ България -бивша Югославска Република Македония и посочени по-долу.

⚡ ВАЖНО

По настоящата покана за предложения **два типа проекти** ще се финансират:

- **не-инвестиционни („меки“) проекти, целящи разработване на изследвания, работни срещи, семинари и обмен на опит;**
- **„инвестиционни“ проекти, задължително включващи строителни дейности, „меки“ мерки и доставки / ако е необходимо/.**

Освен това ще се финансират **проучвания или други типове техническа документация** по настоящата покана за предложения.

Не се разрешават „двуетапни“ (двукомпонентни) проекти (компонент/етап на проектиране и компонент/етап на строителни работи/изграждане).

Продължителност на проектите и бюджетни граници:

Приоритетна ос	Област на интервенция	Тип мярка	Размер на безвъзмездната помощ по проекта (евро)	Срок на проекта (месеци)
Приоритетна ос 1 Икономическо развитие и социално сближаване	1.1 Икономическо развитие	Мека	10 000-100 000	6-18
		Инвестиционна + мека	100 000-500 000	6-24
	1.2 Социално сближаване	Мека	10 000-100 000	6-18
		Инвестиционна + мека	100 000-500 000	6-24
	1.3 подготовка на проекти	Мека	10 000-50 000	6-18
Приоритетна ос 2 Подобрение на	2.1 Използване на природните ресурси	Мека	10 000-100 000	6-18
		Инвестиционна + мека	100 000-500 000	6-24

качеството на живота	2.2 Използване на културните ресурси	Мека	10 000-100 000	6-18
		Инвестиционна + мека	100 000-500 000	6-24

При инвестиционните проекти, включващи меки мерки, по Приоритетни оси 1 и 2, продължителността на **инвестиционният компонент не трябва да надхвърля 18 месеца.**

⚡ **ВАЖНО**

ЕС ще финансира **85%** от допустимите разходи, а **националните бюджети** на двете страни участници ще предоставят **15% съфинансиране.**

⚡ **ВАЖНО**

Бюджетното разпределение между „меки“ и „инвестиционни“ проекти ще бъде съответно 20:80 % от общата сума на текущата Покана.

Местоположение: С цел да бъдат допустими за финансиране, всички проектни дейности трябва да бъдат изпълнявани в допустимия транс-граничен регион на двете участващи страни: Република България и бивша Югославска Република Македония / виж раздел 1,1,1 /.

⚡ **ВАЖНО**

Не-инвестиционните („меки“) проекти – главно меки дейности са допустими за финансиране. В случай, че се предвиждат разходи за **доставка, те не трябва да надвишават 20% от общите допустими проектни разходи.**

В допълнение на това **компютри, преносими компютри или друго свързано с това оборудване** може да се набавят като „доставка“. Закупуването на преносими компютри/оборудване трябва да бъде **надлежно обосновано за целите на конкретна дейност и** то е допустимо само ако **същото не е било доставено по други финансирани от ЕС проекти.**

⚡ **ВАЖНО**

„Инвестиционните“ проекти, включващи „меки“ мерки – основно инвестиционните дейности са допустими за финансиране. Разходите за инвестиционните дейности трябва да съставляват **най-малко 70% от общите допустими проектни разходи и трябва задължително да съдържат строителен компонент** (доставката е разрешена само ако е свързана със строителните дейности).

Типовите дейности, финансирани по всяка Приоритетна ос, Ключова сфера на интервенция и индикативни операции са посочени по-долу:

Приоритетна ос 1 – Икономическо развитие и социално сближаване – подобрена конкурентоспособност и икономически ръст на региона с цел увеличаване на заетостта и социално сближаване на трансграничната област:

Оста е разделена на три ключови сфери на интервенция, свързани с икономическо развитие, социално сближаване и подготовка на проекти.

Ключова сфера на интервенция 1 – Икономическо развитие

Индикативни операции

(1) „Меки“ мерки

По тази индикативна операция са допустими следните дейности:

- Развитие на обучението, пренос на най-добри практики, научен обмен и образователните улеснения за научно базирана икономика;
- Инициативи за развитие на общ пазар на труда и по-тясно сътрудничество между работната ръка;
- *Съвместни действия в подкрепа на трансграничните бизнес дейности:* създаване на центрове в подкрепа на трансгранични бизнес инициативи, развитие на съвместни маркетингови и рекламни услуги, използване на информационните технологии за насърчаване трансграничното сътрудничество между дружествата, създаване на бази данни за регионалните заинтересовани страни, съвместни инициативи за привличане на преки инвестиции в трансграничния регион и укрепване преноса на експертни знания и др.
- *Съвети за подготовката и сертифицирането на частни дружества, НПО и обществени институции,* осигуряващи системи за управление на качеството, продукти, изисквания за околна среда;
- *Консултации и съвети за стартиращ бизнес,* бизнес планиране и разработване на стратегии, пренос на технологии, патенти и търговски марки, правни въпроси, финанси и маркетинг;
- *Насърчаване на трансгранични мрежи:* бизнес срещи, семинари, конференции, награди за отлични бизнес постижения и др.;
- *Трансгранични инициативи за насърчаване на сътрудничество между предприемачи:* програми за обучение, развиване на схеми за поддръжка и създаване на икономически мрежи;
- *Трансгранични дейности за повишаване на осведомеността за спазване на действащото законодателство от МСП:* семинари, курсове на обучение, информационни кампании, съвместно разработване на ръководства и други публикации, оценки и други типове сътрудничество в областта;
- *Създаване на структури на сътрудничество* за предоставянето на съвместни трансгранични услуги на бизнеса и особено на МСП;
- *Подкрепа за основаването на съвместни съдружия,* кооперативи или консорциуми за съвместно производство или предоставяне на туристически услуги – подготовка на бизнес и маркетингови планове, пазарни проучвания,

маркетингови кампании и рекламни кампании, износ на стоки и маркетинг на износа и др.;

- *Информационни услуги* за предприемачи, действащи в трансграничния регион: създаване на бази данни, съвместни бизнес директории, интернет платформи, различни информационни ресурси в Интернет и др.
- Подготовка на *съвместни проучвания* на пазарните възможности;

(2) „Инвестиционни“ мерки

По тази индикативна операция са допустими следните дейности:

Строителни работи с малък мащаб, т.е. възстановяване/ремонт на информационни и бизнес центрове и инкубатори.

- Създаване на центрове за обмен на информация относно трансгранично икономическо сътрудничество;
- Модернизация на прилежащата инфраструктура (напр. автобусни спирки, паркинги, тротоари, осветление и зелени площи);
- Възстановяване и създаване на комуникационни мрежи;
- Услуги по надзор на строителните работи (свързани със строителството);
- *Закупуване на ИТ оборудване*, необходимо за създаването на бизнес мрежи, бази данни и виртуални центрове за подпомагане на бизнеса;

Потенциални кандидати които отговарят на критериите за допустимост, посочени в 2.2. Критерии за допустимост и

- могат да бъдат една от следните типове организации: общини, търговски палати и занаятчийски камари, икономически сдружения, професионални и браншови сдружения в областта на промишлеността или селското стопанство, агенции за икономическо развитие, бизнес центрове, бизнес сдружения, бизнес инкубатори, профсъюзи, организации за професионално образование и квалификации, професионални училища, центрове за обучение, университети, училища, колежи, НПО, регионални структури на централната администрация, институции на администрацията на пазара на труда, сдружения на горепосочените.

Ключова сфера на интервенция 2 – Социално сближаване

Индикативни операции

(1) „Меки“ мерки

По тази индикативна операция са допустими следните дейности:

- Създаване на *съвместни информационни системи*, предоставящи възможност за институционални контакти за трансгранични дейности;
- Проучвания и отзиви за създаването на общи социални и обществени служби, включително сътрудничество в здравеопазването;
- Дейности, насърчаващи *управление на човешките ресурси* и равни възможности за групите в неравностойно положение на пазара на труда;

- Създаване на съвместни системи за развитие на човешките ресурси, разработване на стратегии и споделяне на най-добра практика в областта на управлението на човешките ресурси;
- Създаване на сътрудничество между образованието, институциите за квалификация и пазара на труда;
- Изпълнение на трансгранични инициативи за обучение и схеми за професионално обучение за квалифицирането или преквалифицирането на работници в секторите туризъм и производство;
- Създаване на информационни мрежи за електронни услуги (е-здраве, е-обучение, е-правителство и др.)

(2) „Инвестиционни“ мерки

- Развитие на социалната инфраструктура, включително образование, здравеопазване, детските грижи и др.;
- Доставка на специализирано оборудване;
- Строително-ремонтни дейности.

Потенциални кандидати, които отговарят на критериите за допустимост, посочени в 2.2. Критерии за допустимост и

могат да бъдат една от следните типове организации: общини, неразпределящи печалба здравни институции, търговски палати и занаятчийски камари, икономически сдружения, професионални и браншови сдружения в областта на промишлеността или селското стопанство, агенции за икономическо развитие, бизнес центрове, бизнес сдружения, бизнес инкубатори, профсъюзи, организации за професионално образование и квалификации, професионални училища, центрове за обучение, университети, училища, колежи, НПО, регионални структури на централната администрация, регионални/местни административни структури на пазара на труда, сдружения на горепосочените.

Ключова сфера на интервенция 3 – Подготовка на проекти

Индикативни операции

(1) „Меки“ мерки

По тази индикативна операция са допустими следните дейности:

- Предварителни и технико-икономически проучвания;
- Проучвания на икономическа и техническа изпълнимост;
- Анализи на разходите и ползите;
- Финансови планове и планове на паричните потоци;
- Маркетингови проучвания;
- Базови проучвания и правила за изготвянето на схеми за помощ и инструменти за финансова подкрепа;
- Оценки на въздействието върху околната среда;
- Технически проучвания;
- Изработка на подробни проекти;
- Архитектурни и инженерни проекти;
- Изготвяне на тръжни документи (обществена поръчка) и количествено - стойностни сметки;

Този сфера на интервенция има за цел подготвянето на добре разработен проект за кандидатстване по други европейски и национални източници на финансиране.

Потенциални кандидати, които отговарят на критериите за допустимост, посочени в 2.2. Критерии за допустимост и

могат да бъдат една от следните типове организации: местни или регионални власти; регионални структури на централната администрация; изследователски институти, училища, центрове за обучение и професионални училища; търговски камари; регионални/местни административни структури на пазара на труда; организации за професионално образование и квалификации; университети; НПО; сдружения на горепосочените организации.

Приоритетна ос 2 – Подобрене на качеството на живот – защита и устойчиво използване на природните ресурси и културните ценности.

⚡ ВАЖНО

По Втората покана за предложения до 20 % от общата сума на приоритетна ос 2 ще бъде разпределена за проекти от Ключова сфера на интервенция: Използване на културните ресурси.

Типовите дейности, финансирани по всяка Приоритетна ос, Ключова сфера на интервенция и индикативни операции са посочени по-долу:

Ключова сфера на интервенция 1 – Използване на природните ресурси

Индикативни операции

(1) „Меки“ мерки

- Създаване на мрежа и сътрудничество между съществуващите екологични институции (т.е. природозащитни агенции, администрации на защитените зони) за поддържане на устойчиви екосистеми и защита на общата природна среда, трансграничен интегриран подход и работа в мрежа;
- Разработване на съвместни/съгласувани планове за управление на защитените природни зони;
- Разработване на съвместни планове и решения за защита на биоразнообразието;
- Разработване и изпълнение на съвместни планове, програми за образование и обучение за превенция на замърсяването;
- Разработване на съвместни системи за ранно предупреждение за предотвратяване на природни бедствия;
- Съвместно разработване и стимулиране на инструменти и техники за установяването на общ трансграничен туризъм, основан на възможностите за устойчива експлоатация на природните ресурси;
- Съвместни изследвания за въздействие изменението на климата върху региона и съвместни планове за действие за неговото намаляване;
- Съвместни изследвания, свързани с увеличаването на енергийната ефективност

и използването на възобновяеми енергийни източници;

- Съвместни научни изследвания, инвентаризиране, събиране на данни, обмен на информация и ноу-хау за опазването на природните ресурси в трансграничния регион;
- Ограничаване на отрицателните ефекти на стопанските дейности върху околната среда и насърчаването на екологично съобразени стопански дейности;
- Съвместни кампании за информираност на обществото за опазването на околната среда и екологично поведение: съвместни конференции, работни семинари, изложби, дву/многоезична промоционална литература;
- Съвместни трансгранични информационни кампании, насочени към опазването на уязвимата околна среда на региона, включително трансгранични и международни работни семинари за превенция на риска за околната среда и борба с предизвикателствата на изменението на климата;
- Дейности за намаляване замърсяването на околната среда в мините (например, обмен на опит, трансгранични изследвания, разработване на планове за устойчиво управление и др.)

(2) „Инвестиционни“ мерки

- Подобрене и изграждане на инфраструктура с малък мащаб, свързана с природни обекти;
- Превенция, възстановяване и опазване на важни територии, видове и местообитания (рехабилитация на засегнати райони, включително унищожени от пожари, повторно засаждане, възстановяване на влажни зони, съживяване на популациите на засегнатите видове, подобряващи насаждения и др.);
- Развитие на устойчиво екологично-съобразено органично земеделие, рибно стопанство, селско стопанство и овощарство, включително отглеждане и производство на билки, орехи, лечебни растения, ароматни видове, зеленчуци, пчелни продукти, животински продукти, гъби, горски плодове, разсадник на дървета и др.;
- Подготовка или преустройство на земеделски стопанства за внедряване на (или преминаване към) технологии на органична аквакултура, земеделие и животновъдство;
- Инвестиционни мерки с малък мащаб, насочени към модернизацията или възстановяването на водни кладенци/извори/езера и прилежащите им територии, зони с ерозия на почвата и мочурища;
- Инвестиционни мерки с малък мащаб, насочени към отстраняването на техническите пречки чрез подобрена инфраструктура за изхвърляне на селскостопански/органични отпадъци, хербициди, анаеробна ферментация и добив на биогаз, управление на пасищата, пречистване на селскостопанските отпадъчни води и др.;
- Инвестиране в специализирано оборудване и технологии, свързани с опазването на природата и необходими за изпълнението на дейността по този компонент;
- Създаване и оборудване на места за наблюдаване на животни; площадки за наблюдатели и фото ловци на птици, хранилки за горски птици/животни, изготвени от естетически/екологично подходящи материали; „зелени“ и „тематични“ еко-пътеки (орнитологически, ботанически); образователни/научноизследователски маршрути;

- Изграждане на колоездачни пътеки в подходящи места / поради екологични проблеми, създадените колоездачни зони и пътища в места, подлежащи на ерозия, стават неизползваеми /;
- Възстановяване/изграждане/рехабилитация на сгради на базирани сред природата посетителски центрове за интерпретация /образование, (това са центрове, чиято дейност цели да привлече туристите по-близо до природата), в съчетание с/или без професионално обучение на екскурзоводи, аниматори, планински водачи, спасителни екипи и др.;
- Дейности за постоянна защита от отрицателните ефекти на наводненията като явление – почистване на речните корита, дейности за предоставяне на хуманитарна помощ, модернизация/възстановяване на структурите за контрол и пренасочване на водите като: защитни стени, насипи, диги, вълноломи, възстановяване и изграждане на отводнителни съоръжения и инфраструктура и др.;
- Дейности в областта на оперативната защита от отрицателните ефекти на наводненията – създаване на хидротехнически структури с малък мащаб и други дейности за подобрене на трансграничното управление при наводнения;
- Укрепване на напречните сечения на реките за целите на наблюдение на водата;

Потенциални кандидати , които отговарят на критериите за допустимост, посочени в 2.2. Критерии за допустимост и

могат да бъдат една от следните типове организации: общини, регионални структури на централната/местна администрация, администрация на природни паркове, университети, колежи, училища, професионални образователни и квалификационни организации, научни институти, обучителни центрове, читалища, НПО, сдружения на горепосочените.

Ключова сфера на интервенция 2 – Използване на културните ресурси

Индикативни операции

(1) „Меки“ мерки

- Трансгранично сътрудничество между културни институции и организации;
- Създаване на нови общи трансгранични културни продукти и услуги;
- Дейности за развитието на културния туризъм като фактор за повишаване на заетостта;
- Създаване на информационни мрежи за представяне на общото културно наследство в региона;
- Обмен на най-добри практики и ноу-хау в областта на възраждането и съхраняването на културното наследство, укрепването на културните обекти и превръщането им в туристически обекти;
- Разработване на модели за управление на културните обекти;
- Дейности, намаляващи и предотвратяващи отрицателните ефекти на икономиката върху автентичността на културното наследство;
- Културно сътрудничество чрез разработване на съвместни традиционни и нови фестивали, изложби, културни събития и др.;
- Стимулиране/възраждане на традиционните занаяти, обичаи, културно наследство и развитие на селския туризъм;

- Разработване на нови трансгранични интегрирани продукти на селския туризъм, обхващащи целия туристически цикъл – дестинации, услуги и развитие на умения, програми за устен превод, маркетинг и промоции, и др., които могат да насърчат заетостта в граничния регион;
- Дейности, свързани с маркетинг и рекламиране на селските обекти, като например публикуване на брошури и листовки, представяне на селските продукти в даден регион; организация на изложби или семинари, създаване на бази данни, уеб страници и мултимедийни продукти, определяне на съществуващите потребности и тенденции на пазара и разработване на правилните маркетингови стратегии за продуктите и др.
- Инициране на партньорства сред местните заинтересовани страни в граничния регион и изпълнение на съвместни действия, насочени към повишаване на осведомеността, маркетинга и рекламата, увеличаване на капацитета, организация на кръгли маси и работни семинари за обсъждане на теми, свързани с устойчивото развитие на селския туризъм и поддържане на местните дадености и културно наследство.

(2) „Инвестиционни“ мерки

- Възстановяване/Изграждане или рехабилитация на инфраструктура с малък мащаб, свързана с културни забележителности;
- Възстановяване/Изграждане или рехабилитация на съвременна туристическа инфраструктура – места за лагеруване и прилежащите съоръжения, разположени близо до областите с висока природна стойност; еко-пътеки за разходки, туризъм, колоездене; създаване на зони и съоръжения за алпинизъм, водни спортове; създаване и оборудване на места за отдих, места за пикник, обезопасени против пожар и свързания с това надзор (съгласно изискванията на национално законодателство),
- Създаване на по-добра инфраструктура за туристически посещения, включително за хора с увреждания (подобрен достъп и удобства) за посещаване на природни обекти и разглеждане на културни забележителности и др.: напр. стълби, осветление, вода и канализация, електричество, отопление и вентилация; монтаж на знаци, наклон, тоалетни, малки съоръжения за събиране на отпадъци и др.
- Създаване на маркировка - табели, насочващи стрелки, схеми на карти и др.; маркировка на пътеките, табла с информация за установената номенклатура, карти и приложими указания;
- Строителни работи за подобрене на пътната инфраструктура до места и обекти за културен и селски туризъм - паркинги, възстановяване/изграждане на пътища, зони за отдих и др. и съответния строителен надзор (съгласно изискванията на приложимото национално законодателство);
- Осигуряване на оборудване и материали – за центровете за интерпретиране, образование, посетителски и други центрове; създаване на информационни системи в туристическите информационни центрове, оборудване за културни събития, системи за наблюдение на влажността и температурата, системи за сигурност и др.;

Потенциални кандидати, които отговарят на критериите за допустимост, посочени в 2.2. Критерии за допустимост и

могат да бъдат една от следните типове организации: общини, регионални структури на централната/ местна администрация, университети, колежи, училища, театри, музеи, библиотеки, професионални и образователни организации, обучителни центрове,

институции по здравеопазване, читалища и културни центрове, НПО, сдружения на горепосочените.

❗ ВАЖНО

Инвестиционните дейности трябва да се провеждат на общинска или държавна собственост!

Собствеността трябва да е:

- освободена от ипотеки;
- да не е обект на неуреден съдебен спор;
- да не е обект на иск съгласно приложимото национално законодателство.

Всички предвидени **инвестиционни дейности** трябва да бъдат придружени с **одобрен/заверен работен проект и издадено Строително разрешително** (ако е приложимо според съответното законодателство).

В случай на дейности по опазване на културното и историческо наследство, работният проект за опазване/възстановяване/изграждане трябва да бъде одобрен от съответните национални институти за културно наследство, преди подаване на проектното предложение.

« Дву-фазни » / дву-компонентни / проекти са недопустими (компонент/фаза - работен проект и компонент/фаза - строителство).

Всички **инвестиционни предложения** трябва да имат **положителна оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС)**, ако за подобни дейности се изисква ОВОС според националното законодателство. Уверете се, че всички **инвестиции (инфраструктурни дейности)** се извършват съгласно съответното законодателство на **Общността в областта на околната среда**.

Процедурите за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), които са описани в Директивата за ОВОС² са в пълна сила за всички инвестиционни проекти по ИПП. Ако Директивата за ОВОС още не е напълно транспонирана в националното законодателство, процедурите трябва да са подобни на тези, установени в горепосочената директива. Ако съществува вероятността проектът да засегне обекти с важност за опазването на естествената среда, следва да се извърши и подходяща оценка за съхранението на естествената среда, еквивалентна на тази в член 6 на Директивата за местообитанията³.

2.2.3 Допустими разходи

Само "допустими разходи" могат да се отчитат при финансовото подпомагане. Тези разходи са представени по-подробно по-долу. Затова бюджетът представлява

² Закон за пространственото планиране (Държавен вестник на Република България № 1/2001); Закон за строителството (Държавен вестник на Република Македония № 130/2009)

³ Директива на Съвета 85/337/ЕИО от 27 юни 1985 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 175, 5.7.1985, стр. 40. Директива последно изменена с Директива 2003/35/ЕО (ОВ L 25.6.2003, стр. 17).

⁴ Директива на Съвета 92/43/ЕИО от 21 май 1992г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L206, 22.7.1992). Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1)

едновременно приблизителна оценка на разходите и поставя горна граница на "допустимите разходи". Моля, да вземете предвид факта, че допустимите разходи трябва да се основават на реални разходи. Допустимите разходи са валидни за европейския и националния принос.

Затова предоставянето на **реалистичен и рентабилен бюджет** е в интерес на кандидата.

Изисквания за допустими разходи

За да бъдат допустими за финансова помощ по поканата за събиране на предложения, разходите трябва:

- да бъдат необходими за провеждането на дейността и трябва да отговарят на принципите на стабилно финансово управление, по-точно стойност срещу пари и ефективност на разходите;
- да са посочени в бюджета на проекта;
- да са действително извършени от бенефициентите или техните партньори по време на срока на изпълнение на дейностите, определени във Формуляра за кандидатстване;
- да са отразени в счетоводните и данъчни документи на партньорите, да могат да бъдат разпознати и проверени и да бъдат подкрепени от разходооправдателни документи;
- да бъдат проверени от контролори и да бъдат удостоверени като допустими;
- да бъдат в съгласие с разпоредбите на договора за финансова помощ, националното и европейското законодателство;
- да не бъдат финансирани от всякакви други публични фондове;
- да бъдат извършени до края на проекта. Началната дата на допустимост на разходите за подготовка на проекта е датата на официалното одобрение на Договора за финансиране между Бивша Югославска Република Македония и Европейската комисия (13 октомври 2008 г.), но не по-рано от една година преди датата на текущата поканата за предложения. Началната дата на допустимост на другите разходи е датата на сключване на договора между УО и Водещия партньор;
- разходите трябва да се извършат в съгласие с:
 - Регламент (ЕО) № 718/2007 на Европейската комисията от 12 юни 2007 година [ОJ L 170 от 29.06.2007] за прилагане на Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)
 - Регламент на Европейската комисията No 80/2010 от 28 януари 2010 в поправка на Регламент на Европейската комисия No 718/2007 за прилагане на Регламент (ЕО) № 1085/2006 на Съвета на Европа за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП)
 - Практическото Ръководство за провеждане на тръжни процедури за външни действия на ЕС (PRAG);
 - Конкретните правила, одобрени от Съвместния комитет за наблюдение.

За да са допустими за финансиране по настоящата покана за проектни предложения, разходите трябва да не са предмет на финансиране от страна на други публични фондове.

⚡ ВАЖНО**Принос в натура не е допустим разход!****Списък на допустими разходи****БЮДЖЕТНИ ЛИНИИ:**

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 1: Административни разходи – максимум 25 % от общите разходи по проекта

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 2: Пътуване, дневни разходи и нощувки

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 3: Среци, конференции, събития

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 4: Информация и публичност

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 5: Външна експертиза

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 6: Инвестиции – минимум 70% от общите разходи по проекта

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 7: Други – максимум 15 % от общите разходи по проекта

⚡ ВАЖНО

Общата сума от долупосочените максимални бюджетни линии надвишава 100 %. В реален проект с реални разходи сумата трябва да е 100 %.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 1: Административни разходи – максимум 25 % от общите разходи по проекта

Персоналът участва във възнаграждението за изпълнението на проекта. Включително всички разходи, свързани с офисите като:

Подлиния	Допустими разходи
Възнаграждение на персонала по проекта	Административен/технически персонал са например ръководителят на проекта, координаторът, счетоводителят, секретарят, техническият асистент, експертът по тръжни процедури и други експерти. Всички членове на персонала трябва да играят важна роля в изпълнението на операцията. Разходът включва заплати/хonorари за техническия и административен персонал плюс вноски за социално осигуряване и други разходи, свързани с трудовото възнаграждение. Разходи за външни за организацията експерти са недопустими за тази бюджетна линия (виж бюджетна линия 5).
Наем на офис	Разходи, покриващи наем за офис.
Режийни	Разходи, покриващи електричество, отопление, вода и т.н.
Консумативи	Разходи за хартия, химикали, дискети, папки, тонер и т.н.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 2: Разходи за пътни, дневни и нощувки

Тази бюджетна линия покрива разходите за участниците и от двете държави (персонал по проекта и/или преки бенефициенти), отнасящи се до мероприятия, провеждащи се в двете партниращи държави, както следва:

- събития, свързани с проекта (технически срещи, срещи на съвместни работни групи, срещи на екипа на проекта и т.н. ,практически семинари, обучения и семинари)
- командировки, свързани с дейностите по проекта;

Подлиния	Допустими разходи
Пътни	<p>Пътните разходи обикновено покриват разходи за:</p> <ul style="list-style-type: none"> билети за влак; автобусни билети; пътуване с кола (разходи за бензин, застраховки за автомобила, "зелена карта", такси за ползване на магистрала и т.н.); медицински застраховки; разходи за получаване на визи; застраховки. <p>ВАЖНО Общия брой на километрите трябва да бъде разчетен в проектното предложение в съответствие с обхвата на проекта.</p>
Дневни	<p>Дневни – само за членове на персонала по проекта В допустимия граничен регион - € 20; В трети държави и извън допустимия регион - € 35.</p>
Нощувки	<p>Разходи за настаняване В допустимия граничен регион - € 50; В трети държави и извън допустимия регион до € 130.</p>

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 3: Разходи за заседания, конференции, мероприятия

Разходите за организация на заседания, семинари, прес-конференции, информационни кампании, обучения, оценителни комисии и т.н. включват:

Подлиния	Допустими разходи
Наем за зала	Разходите за наем за зала (в обществени или частни сгради) – за заседания, обучения или процедури за оценка ;
Наем за аудио/ видео оборудване	<p>Разходи за наем на оборудване, включително:</p> <ul style="list-style-type: none"> оборудване за превод; аудио оборудване; видео оборудване; друго оборудване с цел подпомагане провеждането на събитието.
Кафе-паузи, сандвичи и напитки и т.н.	<p>Разходи за кафе-паузи, сандвичи и разхладителни напитки, кетъринг, делови вечери и обеда за всички участници в мероприятията;</p> <p>⚡ ВАЖНО Разходите за алкохолни напитки и цигари не са допустими. Разходите са допустими единствено ако услугите, които те покриват, са ясно включени в поканата/дневния ред на мероприятиято.</p>
Подготовка на материали	Разходи за подготовка на материали необходими за провеждането на мероприятията (покани, дневен ред, презентации и т.н.);
Консумативи	Разходите за консумативи като хартия, папки, найлонови пликове, дискети, компактдискове и т.н.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 4: Разходи за информация и публичност

Подлиния	Допустими разходи
Закупуване на рекламни материали	Разходи за закупуване на рекламни материали като рекламни дискове, преносима памет, шапки, торбички, бележници, папки и др.
Разработване, проектиране, превод и т.н.	Разходи за разработване, проектиране, превод, предпечатна подготовка или отпечатване на: <ul style="list-style-type: none"> • информационни материали (касаещи документи по проекта, правила за изпълнение и т.н.) • брошури (информиращи за изпълнението и резултатите на проекта); • ръководства и насоки (касаещи проекта); • рекламни елементи (включително разработване и отпечатване на лого на проекта, и т.н.)
Публикации в средствата за масова информация	Разходи за подготовка на материали и осигуряване на реклами по радиото, телевизия и пресата.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 5: Разходи за външни експерти

Подлиния	Допустими разходи
Предпроектни проучвания, проектиране и т.н.	Разходи за предпроектни и технически проучвания, строително проектиране и т.н.
Преводачи, лектори, обучители	Разходи за преводачи, лектори, обучители (не трябва да са хора, участващи в управлението на програмата/проекта);
Разрешителни, удостоверения и т.н.	Разходи за получаване на разрешителни, удостоверения, споразумения и т.н. свързани с разработване на документи, за доставки и строителни работи. Банкови такси за транснационални финансови транзакции ; Банкови такси за откриване и поддържане на отделна банкова сметка , необходима за програмата;
Консултации	Разходи за външни консултации (за проучвания, правни консултации т.н.);

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 6: Инвестиции – минимум 70% (инвестиционни проекти) максимум 20 % (проекти с "меки") от общи проектни разходи

Подлиния	Допустими разходи
Закупуване на земя	Разходи за закупуване на земя – само при изключителни случаи, когато е абсолютно необходимо за изпълнение на проекта. Закупуването на земя трябва да бъде добре обосновано, като се предоставят всички документи за оценка на стойността на земята.

	<p>Стойността на земята трябва да се сертифицира от независим квалифициран оценител или надлежно упълномощен орган.</p> <p>⚡ ВАЖНО Максимум 5 % от общите проектни разходи.</p>
Малки инвестиции	<p>Разходи за подготовка на земята – строителни работи, целящи да се пригоди земята за целите на проекта (отстраняване на ненужни материали и растителност, отводняване и т.н.)</p> <p>Главни инвестиции (строителство, преустройство, възстановяване, разширяване и модернизацията на сгради /обекти и свързаните с тях инсталации).</p> <p>Връзка с комунални услуги: свързване към електрическата мрежа, водоснабдяване и канализация, газ и т.н.</p> <p>Организация на обекта: места за работници и оборудване, отстраняване на отпадъци, поставяне на ограждения и т.н.</p> <p>Разходи за рехабилитация на земята след приключване на строителството и/или дейности за защита на околната среда;</p> <p>Разходи за надзор (ако е нужно) – съгласно съответното национално законодателство</p>
Доставка*	<p>Разходи за закупуване и наем на компютърно оборудване и обзавеждане;</p> <p>Разходи, необходими за привеждане на оборудването в работен режим ;</p> <p>Разходи за софтуер;</p> <p>Закупуването на моторни превозни средства е допустимо при условие, че те са задължителни за постигане на целите на проекта (напр. специализирани превозни средства за интервенции в случай на бедствия).</p> <p>ВАЖНО В случай на инвестиционни проекти, допустими ще са само доставките, свързани със строителството</p>

* За компютърно и друго оборудване което не се използва от партньорите по проекта или от целевата група след края на проекта и в случай че икономическата му рентабилност надвишава времето на проекта, приспадатите разходи за амортизация следва да се извадят от допустимите разходи.

В този случай допустим разход е **стойността след приспадане на амортизационни разходи**. Ставката за амортизация трябва да е според националните правила или вътрешни на партньора.

Амортизацията се пресмята пропорционално за всеки съответен периодичен доклад.

Пълният размер на стойностите за амортизация на оборудването не може да бъде пресмятано като обща стойност спрямо периода на изпълнение на проекта.

Само пропорционалната сума на начислените амортизационни ставки според употребата на оборудването за проекта е допустим разход. Стойността (използвания процент и времева продължителност) следва да са проверявани.

Амортизационните ставки за оборудването не могат в никой случай да надвишат покупната цена на оборудването.

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 7: Други – максимум 15 % от общи проектни разходи

Подлиния	Допустими разходи
Подготовка на проекти	<p>Категорията включва разходи за подготовка на проекти (срещи между партньорите, консултации, проучвания, превод на документи, данъци и други такси), извършени преди подписване на договора за субсидия. Началната дата за допустимост на разходите за подготовка на проекти е датата на официалното одобряване на финансовото споразумение между бивша Югославска Република Македония и Европейската комисия (13 октомври 2008 г.) но не по-рано от една година преди датата на публикуване на настоящата покана за набиране на предложения.</p> <p>ВАЖНО Максимум 5 % от общите проектни разходи. ВВ: Плащането на безвъзмездна помощ за покриване на разходите за подготовка на проекти ще бъде извършено само за онези кандидати, чиито проекти бъдат одобрени за безвъзмездната помощ. В противен случай, този разход не е възстановим.</p>
Други специфични разходи за проекта	<p>Специфични дейности, предвидени в проекта, които не могат да бъдат включени в нито една от горните бюджетни линии. Тези разходи са допустими само ако са подробно описани в обяснителните документи, в зависимост от спецификата на проекта.</p> <p>ВАЖНО Максимум 5 % от общите проектни разходи.</p>
Непредвидени разходи	<p>ВАЖНО Максимум 5 % от общите проектни разходи.</p>

Според член 89 от Регламент 718/2007 за прилагане на ИПП, по изключение спрямо чл. 34, допустими са следните разходи:

- а) данък добавена стойност, ако са изпълнени следните условия:
- данъкът добавена стойност не е възстановим по никакъв начин от друг източник, съгласно националното законодателство (за България - ЗДДС, писмо № 91-00-

502/27.08.2007 на Министерство на Финансите; за Македония – Правилник за прилагане на ДДС);

- доказано е, че плащането му е направено от Водещия партньор / партньор в проекта;
- данъкът добавена стойност е ясно посочен в проектното предложение;
 - б) разходи за транснационални финансови транзакции;
 - в) когато изпълнението на операция изисква откриването на отделна сметка или сметки, банковите разходи за откриване и управление на сметките;
 - г) такси за правни консултации, нотариални такси, разходи за технически или финансови експерти, разходи за счетоводство или одит, ако са пряко свързани със съфинансираната операция и са необходими за нейното подготвяне или изпълнение;
 - д) разходи за гаранции, предоставени от банка или друга финансова институция, дотолкова, доколкото гаранциите се изискват от националното или общностно законодателство;
 - е) режийни разходи, при условие че са въз основа на реални разходи, направени в резултат на изпълнението на съответната операция.

Следните видове действия са недопустими :

Според член 34 на Регламента за прилагане на ИПП 718/2007, с изключение на други специфични условия за всеки ИПП компонент, недопустими са следните разходи:

- а) данъци, включително данък добавена стойност;
- б) мита и вносни мита или всякакви други такси;
- в) закупуване, наемане или лизинг на земя и съществуващи сгради;
- г) глоби, финансови санкции и разходи за съдебни спорове;
- д) оперативни разходи;
- е) оборудване втора употреба;
- ж) банков такси, разходи за гаранции и други подобни разходи;
- з) разходи при конвертиране, разходи и загуби от обменни курсове, свързани с която и да е от съставните сметки в евро, както и други чисто финансови разходи;
- и) принос в натура

В допълнение към горните, разходите по описаните по - долу действия също не са допустими:

- Действия, касаещи само или предимно индивидуално спонсорство за участие в практически семинари, семинари, конференции, конгреси;
- Действия, касаещи само или предимно индивидуални стипендии за проучвания или курсове;
- Действия свързани с финансиране на обичайните управленски дейности на местните организации;
- Действия, които са започнали преди кандидатите да са подписали договор за отпускане на субсидии с изключение на дейностите за подготовка на проекти;
- Действия, свързани с политически партии;
- Дарения за благотворителност;
- Дейности, обхванати от други публични източници.

2.3 Как се кандидатства за финансиране

2.3.1 Как се получават Документите за кандидатстване

Документите за кандидатстване съдържат Формуляра за кандидатстване и Приложенията. Това са официалните формуляри, които трябва да бъдат подадени при кандидатстване за финансова помощ по програмата. Насоките за кандидатстване също са включени към документите и те предоставят на потенциалните кандидати подробни указания за кандидатстване за финансова помощ.

Документите за кандидатстване са на разположение на следните уеб страници:

Уеб страница на програмата: www.ipa-cbc-007.eu;

Уеб страница на Управляващия орган: www.mrrb.government.bg;

Уеб страница на Националния орган: www.mls.gov.mk;

Уеб страница на Съвместния технически секретариат: www.ipa-cbc-007.eu.

Уеб страница на българското Министерство на финансите: (www.eufunds.bg)

Кандидатите могат да задават въпроси по същество в писмена форма до 21 календарни дни преди крайния срок за подаване на предложението. СТС отговаря не по-късно от 11 календарни дни преди крайния срок за представяне на предложенията.

Въпроси могат да се изпращат по ел. поща или по факс на адреса, посочен по-долу, като ясно се посочва референтния номер на Поканата за набиране на предложения:

Факс: 00359 78 55 11 85

E-mail: jtsipakyustendil@gmail.com

Въпросите, които могат да се отнасят и за други кандидати, заедно с отговорите, се публикуват в уеб страницата: www.ipa-cbc-007.eu.

2.3.2 Как се попълва Формуляра за кандидатстване и неговите Приложения

По-долу са включени насоки за попълване на формуляра за кандидатстване и приложенията му.

❗ ВАЖНО

Моля уверете се, **че сте попълнили формуляра за кандидатстване и приложенията** (вж. по-долу) **на компютър**, правилно и изцяло, и че сте добавили всички допълнително изискуеми документи.

Формулярите за кандидатстване и приложенията към тях трябва бъдат подадени единствено във формата включена в пакета за кандидатстване.

Формуляра за кандидатстване и приложенията трябва да бъдат попълнени **на английски език**.

На всички страници трябва да се изпише в долния десен ъгъл, **номера на страницата** (който продължава от Формуляра за кандидатстване до последната страница на последното приложение).

В случай, че стандартния формуляр за кандидатстване или приложенията са изменени, това ще доведе до отхвърляне на проектното предложение.

Формулярът за кандидатстване (Част I, II и III) трябва да е идентичен в хартиената и електронната си версия (номерът на версията в долната част на страниците трябва да са еднакви).

Формуляр за кандидатстване

Заглавна страница на формуляра за кандидатстване:

Наименованието на проекта и наименованието на организацията на Водещия партньор трябва да са посочени на **английски език**.

Регистрация на проекта

Регистрационен номер и дата: Ще бъдат поставени върху плика от СТС/клон на СТС. Регистрационната дата и час е денят и часът, когато напълно попълнения, датиран, подпечатан и подписан формуляр за кандидатстване, заедно с приложенията, бъде получен в СТС/клон на СТС. Формулярът за кандидатстване и приложенията трябва да се подадат на хартиен носител и цифров носител (CD или DVD), които пристигат в СТС/клон на СТС преди или в рамките на срока, обявен в Поканата за набиране на предложения. **Всеки формуляр за кандидатстване, получен след срока, автоматично ще бъде отхвърлен дори в случай, че пощенското клеймо носи дата преди срока или ако забавянето се дължи на куриерската служба.**

Номер на проекта: Той се попълва от Председателя на Работната група за оценка при открита сесия.

ЛИСТ ЗА ПРОВЕРКА

Листът за проверка се попълва автоматично, когато всички части и раздели на формуляра са правилно попълнени.

ФК ЧАСТ 1

⚡ ВАЖНО

Попълнете информацията по-долу за всеки проектен партньор, като започнете с №е 1 за Водещия партньор/бенефициент.

1. Идентичност

1.1. Подробна информация

Посочете официалното пълно наименование на организацията.

Посочете юридическия статут, официален адрес, официален представител, телефон, факс и e-mail.

Ако партньорът е регионален/местен клон, който е юридическо лице, той трябва да бъде упоменат в раздел: Организация.

Имената на всички партньорски организации трябва да се посочат на родния и на английски език. "Юридическият статут" трябва да се попълни с типа организация (от публичния сектор - публичен орган или публичноправен орган и от - неправителствения сектор).

Публичен сектор

- Публичен орган - юридическо лице, установено и управлявано съгласно действащото публично право, на което са възложени специфични компетентности и задачи, изпълнявани в обществен интерес (напр. национални, регионални, местни власти).
- Публично-правен орган - юридическо лице, което отговаря на следните критерии:
 - създадено е по обществения или частния закон предимно за конкретната цел да изпълнява потребности в общ интерес;
 - представлява правен субект (включително нестопанска организация с обществено финансиране);
 - финансиран е предимно от държавата, регионалните или местни власти или други органи, управлявани от публичното право; или подлежи на управителен надзор от тези органи; или има административен, управителен или надзорен съвет, повече от половината от членовете на който са назначени от държавни, регионални или местни власти или от други органи, управлявани от публичното право.

Неправителствен сектор

- Нестопанска организация, осъществяваща дейност в частна полза - юридическо лице, чиято основна цел е да подкрепя частния интерес или обществен проблем за нетърговски цели, без целта му да е финансова печалба (напр. фондации, граждански асоциации само с частно финансиране).

За всички партньори, включително организацията на Водещия партньор, се изисква името и длъжността на официалния представител.

Водещият партньор и другите партньори трябва да представят данни относно предмета на дейността си и единния си идентификационен номер.

Водещият партньор като водещ бенефициент носи отговорност за изпълнението на целия проект. До водещия партньор се адресира цялата кореспонденция по време на процеса за оценка на формуляра, като той освен това е отговорен за отчитане пред СТС след одобряването на проекта. Повече информация за ролята и задачите на Водещия партньор е посочена в образеца за Договор за субсидия, приложен като анекс към тези насоки.

1.2. Описание на партньорите

Посочете досегашния опит (**от последните 3 години**) в действия (проекти) за териториално сътрудничество.

Посочете специфичната роля на всеки партньор в изпълнението и управлението на текущия проект. Ако Водещият партньор участва като партньор в други проектни предложения по настоящата покана за предложения, тези проектни предложения трябва да се посочат ясно от него.

1.3. Опит на партньорите

Посочете вече финансирани и реализирани проекти (максимум 10 (десет) за всеки проектен партньор).

Тук бенефициентите трябва да посочат дали някога са получавали финансиране от европейски фондове.

Тук партньорите в проекта трябва да предоставят подробна информация относно успешно изпълнени проекти (**максимум 3 (три)** проекта за проектен партньор, избрани от предишната таблица).

2. Финансови данни

2.1. Подробна информация

Посочете националния единен идентификационен номер, ДДС регистрацията, IBAN, BIC, банкова информация.

2.2. Финансово състояние, капацитет и оборудване

Партньорите в проекта трябва да посочат информация за годишния оборот, брой на служителите на пълно работно време, брой на служителите на непълно работно време, брой офиси и оборудване.

Формуляр за кандидатстване - ЧАСТ 2

1. Идентичност на проекта

1.1. Заглавие на проекта

Посочете официалното и *пълно наименование* на проекта и съкращението му.

Посочете приоритет и ключова област на интервенция на проекта. Номерата на приоритетната ос и ключовата сфера на интервенция са посочени и трябва да бъдат маркирани в секция 2 – **точка 2.2.2. Програмни приоритетни оси** от формуляра.

Продължителност на проекта

Посочете продължителността на проекта **в месеци**.

1.2. Трансграничен характер на проекта

За да докажете трансграничния характер на проекта, трябва да обясните кои от следните критерии са изпълнени (**минимум един**): *Съвместно разработване, съвместно изпълнение, съвместно управление и съвместно финансиране* (вж. раздел **2.1 "Общи изисквания"**).

1.3. Трансгранично въздействие на проекта

Партньорите трябва да предоставят информация относно трансграничното въздействие на проекта.

Както се вижда в оценителната таблица (Раздел 6 – Оценка и Селекция на кандидатите), трансграничното въздействие на проекта се оценява на етап техническа оценка и оценка на качеството под № 12. **Ако общата оценка е по – малка от 5 точки по този критерии, проектното предложение ще бъде отхвърлено.**

2. Финансова информация

2.1. Източници на финансиране (EUR)

Информацията, касаеща общата стойност на проекта, общата стойност на средствата от ЕС, общата стойност на националното съфинансиране и (ако е приложимо) - собственото участие – **ще се попълни автоматично след попълване на Бюджетните таблици** във формуляра за кандидатстване – част 3, таблица 2

2.2. Разбивка на допустимите разходи за година (в евро)

Планираните допустими разходи ще бъдат попълнени автоматично след попълването на Бюджетните таблици от **Формуляра за кандидатстване – Част III – таблица 3.**

3. Описание на проекта

3.1. Съответствие с програмната стратегия

Всички проекти по Програмата за трансгранично сътрудничество България – бивша Югославска Република Македония по ИПП трябва да отговарят на *стратегията, изложена в Програмата*. Това може да се демонстрира, като се обясни предвиденият принос на проекта към целите на програмата. Партньорите в проекта трябва да обяснят сбито и ясно как техният проект ще допринесе за целите на програмата.

В тази област партньорите трябва да обяснят как проектът съответства на програмната стратегия и да посочат приоритетна ос, ключова сфера на интервенция и индикативни операции, по които ще работи проектът.

В случай, че проектът предвижда дейности, които могат да допринесат или повлияят върху друга приоритетна ос, ключова сфера на интервенция или индикативна операция, обясненията следва да се включат в този раздел.

3.2. Оперативни цели на проекта

Проектите трябва да посочват собствените си ясни оперативни цели (общи и специфични), в съответствие с конкретните оперативни цели на програмата. Трябва да бъде обяснено как оперативните цели на проекта отговарят на тези на програмата и на приоритетните оси.

3.3. Предварителна информация и необходимост (търсене) от целия проект

Партньорите в проекта трябва да предоставят ясно описание на проблема, с който ще се занимава проектът, и приноса на проекта за решаването му. Партньорите в проекта дават информация за нуждите, силните страни, недостатъците и ограниченията на целевите групи и на целевия регион.

Препоръчително е да се опише какво е ново в проекта по отношение на вече постигнатото в миналото, включително други подкрепяни от ЕС дейности и други проекти и програми в областта – и по отношение на това какво ще бъде постигнато в тази област в бъдеще. Трябва да бъде описано защо избраното партньорство е необходимо за проекта. Освен това, нивото на постижения на проекта трябва да се обоснове по отношение на продължителното въздействие от неговите крайни резултати.

3.4. Описание на целевите групи, бенефициентите и прогнозния им брой

Партньорите в проекта трябва да предоставят ясно описание на целевите групи, бенефициентите и прогнозния им брой.

“Целеви групи” са групи/лица, които ще бъдат по положителен начин засегнати от проекта

“Преки бенефициенти” са онези, които са пряко ангажирани в изпълнение на проекта

“Крайни бенефициенти” са онези, които ще се възползват от проекта в дългосрочен план

3.5. Дейности по проекта

Партньорите в проекта трябва да попълнят планираните дейности за постигане на целите, описани в 3.2. Посочете мястото на всяка дейност и отговорния партньор за всяка дейност.

3.6. Продължителност и план за действие

Всички описани дейности от раздел 3.5 се пренасят автоматично в таблицата. Посочете продължителност за всяка от дейностите.

4. Показатели за мониторинг

4.1. Очаквани изходни продукти и резултати

Партньорите в проекта трябва да предоставят количествено изражение на онези индикатори, които са свързани с изходните продукти и резултати на проекта, следвайки инструкциите посочени в "Методология на показатели за изходни продукти и резултати". Документът е на разположение на уеб страницата на програмата.

Моля, обърнете внимание, че **Quant** полето в определени участъци трябва да бъде попълнено, съгласно програмните единици:

- В раздел изходни продукти, количествата са в **брой** за всички изходни показатели
- В раздел резултати, количествата са в **процент (%)** за всички показатели за резултати и в **брой само** за резултат показател **Съвместни информационни услуги**, установени в ключова сфера на интервенция 1.1 Икономическо развитие и резултат показател **Нови социално-икономически предприятия**, установени в ключова сфера на интервенция 1.2 Социално сближаване.

В полето "Обосновка" в раздел резултати, кандидатите трябва да опишат източниците за проверка на резултатите, които ще бъдат постигнати.

4.2. Мултипликационен ефект

Опишете възможностите за повторение и продължаване на резултатите от проекта.

4.3. Устойчивост

Кандидатите трябва да обяснят как устойчивостта на изходни продукти и резултати на проекта ще бъдат осигурени след приключване на дейността. В тази част следва да се включат аспекти на владение, необходимите последващи действия и средства за поддържане на продуктите доставени от проекта; отразени в стратегиите и т.н.

Водещият партньор и партньорите по проекта трябва да осигурят устойчивост на резултатите от проекта не по-малко от пет години след приключването на периода за изпълнение на условията за подпомагане на инвестиционни проекти и не по-малко от 2 години след приключване на периода за изпълнение по отношение на проекти меки мерки

Моля, обърнете внимание, че в съответствие с член 57 (1) от Регламент (ЕО) № 1083/2006, проектът запазва субсидията, само ако не претърпи съществена промяна:

- засяга естеството или условията за изпълнение или дава на дадена фирма или обществен орган незаконно преимущество;
- в резултат на промяна в характера на собствеността на елемент от инфраструктурата или прекратяване на производствената дейност.

5. Съответствие на проекта с

5.1. Други програми/стратегии

Партньорите в проекта трябва да посочат такива регионални/национални/европейски програми или стратегии в областта, към която се отнася формуляра, и да демонстрират съответствие на проекта към съответните документи/действия, ако е приложимо.

5.2. Други проекти

Партньорите в проекта трябва да идентифицират проекти, към които настоящия формуляр има допълнително/ надграждащо /мултиплициращо въздействие.

5.3 Хоризонтални теми

Обяснете как вашият проект ще допринесе за развитието на трите *хоризонтални теми* (равни възможности, въздействия върху околната среда и иновативни елементи/методи).

Ако по каквато и да било причина се предвижда отрицателно въздействие, то трябва ясно да се обясни по какъв начин подобни ефекти ще бъдат намалени до минимум или по друг начин компенсирани.

6. Управление на проекта

6.1. Общо координиране и управление, включително административни и финансови аспекти

Ролята и отговорностите на Водещия партньор и проектните партньори трябва да бъдат ясно описани.

По принцип Водещият партньор отговаря за общата координация, управление и администрация на проекта, а проектните партньори са отговорни за конкретни дейности.

Водещият партньор и партньорите по проекта трябва да изготвят и подпишат Споразумение за партньорство, което ясно дефинира ролите и отговорностите на всеки партньор. Образец за Споразумение за партньорство е включен в пакета за кандидатстване (Приложение 3), като в него са посочени минималните стандарти на Споразумението за партньорство. Конкретното споразумение за проекта може да бъде разширено и по-детайлно.

⚡ ВАЖНО**Партньор в проекта не може никога да бъде подизпълнител и обратно!**

Моля, обърнете внимание, че **“партньор”**, участващ в изпълнение на проекта като **“Водещ партньор”** или **“проектен партньор”** се **изключва от всякакви форми на подвъзлагане към други партньори в проекта.**

6.2. Екип, предложен за изпълнение на проекта

Партньорите в проекта трябва да предоставят информация относно персонала за управление на проекта, като опишат различните позиции и основни отговорности. Освен това трябва да се прикачат автобиографиите на експерти за различните позиции.

Партньорите трябва да потърсят балансиран екип по отношение на опит, компетентности и капацитет.

7. Информация и публичност

Според регламентите на ЕО и програмата, бенефициентите трябва да осигурят публичност на своите проекти и добавената стойност на средствата от Общността.

По време на изпълнението на проекта Водещият партньор или всеки от партньорите в проекта трябва да провежда комуникационни и промоционални дейности (медийни кампании, мероприятия, промоционални и информационни материали, електронни канали и т.н.). Всички партньори по проекта посочват конкретните мерки в този смисъл, а също и мерките за разпространение на резултатите от проекта. Всички разходи за предложените мерки трябва да бъдат включени във финансовия план за проекта и отчетени във бюджетната форма. Крайните бенефициенти в проекта трябва да са описани както и да се конкретизират други целеви групи като например власти на различни нива, предприятия, НПО, други проекти, работещи по същите проблеми като предложения проект, широката общественост и средствата за масова информация. Тези дейности трябва да се оценят, за да се определи въздействието им върху целевите групи (средствата и методите за оценка трябва да се опишат в таблицата). Бенефициентите ще приемат да бъдат включени в списък, съдържащ следната информация: имената на бенефициентите, наименованието на проектите и сумите на публичното финансиране, разпределено за съответните проекти.

Формуляр за кандидатстване - Част 3**Таблица 1 – ОБЩ БЮДЖЕТ ЗА ВСЕКИ ПАРТНЬОР ПО ПРОЕКТА**

Таблица 1 - имена на партньори по проекта, като се започва с ПП1 (Водещия партньор), кода на държавата и общия финансов принос автоматично се попълват, след като завършите ФК част III.

Таблица 2 – ПОДРОБНА РАЗБИВКА НА БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ ЗА ВСЕКИ ПАРТНЬОР (ПП1, ПП2, ПП3 и т.н.)

Всички партньори по проекта попълват отделна Таблица 2 (ПП1 до ПП10) – което отговаря на техния номер в Таблица 1 (ПП1, ПП2, ПП3 и т.н.) като представят разбивка на разходите, за които всеки от тях отговаря при изпълнение на проекта. Цифрите в колона "Единица ставка" трябва да бъде без ДДС. **Размера на допустим ДДС не се изчислява автоматично и трябва да се попълва от всеки партньор в ред "Допустим ДДС", като обща сума, в края на таблица 2.**

Таблица 2 (общо) – ПОДРОБНА РАЗБИВКА НА БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ ПО ГОДИНИ автоматично се попълва и предоставя подробно обобщение на проектните разходи за бюджетни линии и подлинии.

⚡ ВАЖНО

Много е важно за правилното оценяване, изпълнение и отчитане на проекта всеки партньор да попълни таблица 2 внимателно, прецизно и логично спрямо дейностите по проекта. Използването на единици (час, ден, месец, в километри и т.н.) и броя на единиците в процеса на бюджетиране ще избегне бъдещи проблеми по отчитането, и по-важно, за възстановяването на разходи. Например: единица "на месец" е 8 часа, 22 работни дни; "непълнен работен ден" не е единица мярка; двудневен семинар не винаги означава, три нощувки и четири дневни разходи.

Таблица 3 – ОБОБЩЕНА РАЗБИВКА НА БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ ЗА ГОДИНИ

Таблица 3 се попълва автоматично, като представя обобщение на разходите за проекта само за Бюджетни редове и години.

Таблица 4 – ОБОБЩЕНА РАЗБИВКА НА БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ ЗА ПАРТНЬОРИ ПО ПРОЕКТА

Тази таблица се попълва автоматично и предоставя информация за разпределението (балансирано/небалансирано) на бюджета на проекта между партньорите по проекта. Информация за стойността на допустим ДДС се попълва автоматично.

Таблица 5 – ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ /ПРИНОС НА ПАРТНЬОРИТЕ ЗА ПРОЕКТА

В таблица 5 "Източниците на национално съ-финансиране" следва да бъдат включени - **15 % осигурено национално съ-финансиране** и ако е приложимо (не е задължително) **собствено съ-финансиране** и/или от други източници.

⚡ ВАЖНО

Съфинансирането от ЕС не трябва да превишава 85% от общите проектни разходи.

ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО И СЪФИНАНСИРАНЕ

се попълва автоматично. Освен това всеки проектен партньор трябва да попълни името и длъжността на официалния си представител и датата. След разпечатване на заявлението то трябва да бъде подписано и подпечатано.

Управляващият орган си запазва правото да предложи пред СКН намаление на проектните разходи, ако ги приеме за прекалено раздути.

3 Приложения

3.1 Приложения (А)

Следните Приложения трябва да се попълнят според образца и подадени заедно с формуляра за кандидатстване:

А1. Опис на Формуляра за кандидатстване и Приложенията

А2. Документ за делегиране на права (пълномощно, административна заповед и т.н.) от законния представител на партньора (в случай, че заявлението и

приложените декларации не са подписани от законния представител на водещия партньор / партньор) - **оригинал**.

A3. Резюме на проекта

⚡ ВАЖНО

Резюмето на проекта трябва да се попълни на английски, македонски и български език. В случай на несъответствие между трите версии предимство ще има английската версия.

A4. Автобиографии на екипа за управление на проекта

Имайте в предвид, че един човек не може да участва в управлението на повече от два проекта и не може да заема повече от една длъжност в екипа на проекта.

A5. Споразумение за партньорство

A6. Декларация за допустимост

A7. Клетвена декларация

A8. Декларация за поемане на ангажимент

A9. Декларация, че включения ДДС във Формуляра за кандидатстване не подлежи на възстановяване (ако има такъв).

3.2 Приложения (Б)

Следните Приложения трябва да се предоставят и подадат заедно с Формуляра за кандидатстване:

B1. Документални и други данни (в оригинал или заверено копие) на актуалния правен статут за всеки от партньорите (издаден не по-рано от 6 месеца преди датата на формуляра за кандидатстване **(нотариално заверени)**)

B2. Решение на управителния орган на кандидата (общински съвет / съвет на директорите или друг подобен орган) за разработване и изпълнение на проекта *(оригинал или заверено от партньора, че е вярно с оригинала)*

B3. Подкрепящи документи, касаещи САМО ИНВЕСТИЦИОННИ ДЕЙНОСТИ

B3.1 В случай на предвидени строителни дейности трябва да бъдат предоставени документи, удостоверяващи правото на собственост / концесия на земя и / или сграда:

- Нотариален акт за собственост или удостоверение за материални активи, които ще бъдат обект на строителни дейности **(нотариално заверено копие)**.
- Решение на управителния орган на кандидата, и когато кандидатът не е собственик - Споразумение със собственика, където ясно се посочва, че активите са дадени за безвъзмездно право на ползване за целите на проекта най-малко в продължение на **5 години след приключването му. (Нотариално заверено копие);**

B3.2 Нотариално заверена декларация от собственика на земята / сграда, че земята / сграда е:

- свободна от всякакви тежести;
- не е обект на висящ съдебен спор;

- не е обект на иск в съответствие със съответното национално законодателство.

В3.3 В случай на доставка на оборудване следва да бъде предоставена Техническа спецификация на планираните за закупуване материални активи.

В3.4 В случай на инвестиционни дейности, за които е необходимо преминаване през частни терени, трябва да се получи съгласието на собствениците, което да бъде представено в надлежен правен документ, заедно с копие на акта за собственост (**нотариално заверено копие**)

В3.5 В случай на инвестиционни дейности в територии със специален статут, трябва да се предостави документация в съответствие с приложимото национално законодателство (**оригинал или нотариално заверено копие**).

В3.6 В случай на инвестиционни дейности, свързани с обновяване на паметници на културата: съответните документи, изисквани от приложимото национално законодателство (**оригинал или нотариално заверено копие**);

В3.7 Копие от писмо, издадено от компетентен орган, където ясно се посочва, че Оценка на въздействието върху околната среда не е необходима (нотариално заверено копие)

ИЛИ

Копие от положителна **Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)**(положително становище от компетентния орган), изисквана по националното законодателство (нотариално заверено копие)

В3.8 Одобрен подробен строителен проект (ако е приложимо според съответното законодателство).

В3.9 Актуални снимки на обекта. На гърба на снимката трябва да се посочи следната информация - **името на кандидата, място, точното местоположение на обекта на снимката, дата.**

Други документи по проекта могат да се предоставят като приложения.

⚡ ВАЖНО

В случай, че някой от горепосочените документи не са на английски език, трябва да се приложи превод на английски език на съответните части от тези документи, доказващи допустимост на партньорите.

3.3 Приложение (В)

Следното Приложение се предоставя за справка:

С. Договор за субсидия - Приложеният договор е само индикативен

⚡ ВАЖНО

Всички копия трябва да са заверени с **“Вярно с оригинала”** от официалния представител на **съответния партньор или от Водещия партньор.**

За информация следните приложения трябва да бъдат осигурени и предоставени на етап предварително договаряне след искане:

- Копие от счетоводните документи на партньорите - Годишен баланс и Отчет за приходите и разходите за 2009 и 2010 (*заверено Вярно с оригинала*)
- Копия от националния единен регистрационен код (БУЛСТАТ) и ДДС регистрация (ако е приложимо) (*заверено Вярно с оригинала*).
- Копия от удостоверението на всеки от партньорите, издадено от съответния орган (Национална агенция по приходите) за липсата на задължения (данъци и социално осигуряване) издаден не по-рано от 6 месеца преди датата на поискване или план за разсрочване на задълженията, ако такива има (**нотариално заверени**).
- Декларация от всички партньори, че са запознати с определението за нередност и измама съгласно шаблон.

4 Къде и как се изпращат проектните предложения

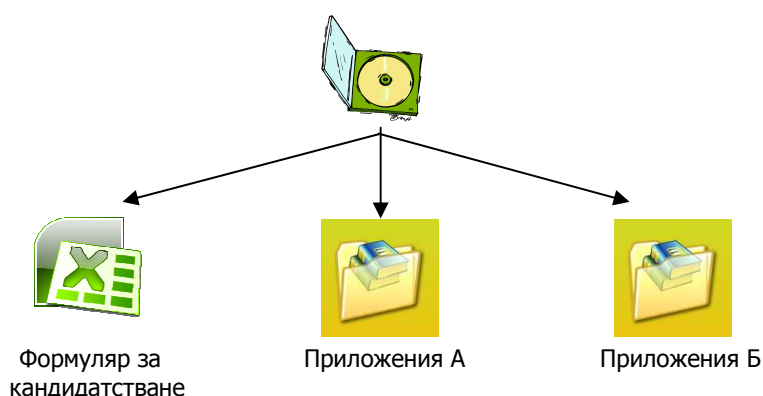
Всеки Формуляр за кандидатстване трябва да се подвърже (заедно с приложенията) по такъв начин, че да не могат да се вадят страници от целия комплект. Заглавната страница на формуляра за кандидатстване трябва да се вижда, като на нея са изписани от кандидата <Заглавие на проекта>, <Наименование на Водещия партньор>, <Подпис и печат от Водещия партньор>.

Пълната електронна версия на Формуляра за кандидатстване и неговите приложения трябва да се приложат на CD или DVD

Електронната версия трябва да бъде записана в Excel формат.

ВАЗНО

Всички подкрепящи документи трябва да бъдат сканирани и записани с имената на файловете, отговарящи на съответните документи по партньори и архивирани в следните електронни папки:

ПРИЛОЖЕНИЯ А

A1

A2

A3

A4

A5

A6

A7

A8

A9

ПРИЛОЖЕНИЯ Б

Техническите и архитектурни планове, които не могат да се сканират, следва да се приложат в електронната версия

ВАЗНО

Електронният формуляр трябва да съдържа точно същото предложение като хартиената версия.

Заявленията трябва да бъдат получени в затворен плик с препоръчана поща, куриерска служба или с доставка на ръка (с подпис и датирано удостоверение за получаване ще се издава на лицето, което депонира) на следния адрес:

Пощенски адрес, адрес за доставка на ръка или по куриер

СТС Кюстендил

Република България
Кюстендил 2500,
ул. „Марин Дринов“ № 7

Клон на СТС (Звено)

Община Струмица 2400
ул. Блогей Мучето НН
(градски парк)
ет. 2

На плика, съдържащ всички документи за кандидатстване трябва да бъде написано:

- **Бюджетна линия №: 2007CB16IP0007 - 2011 – 2 ри;**
- **пълното име и адрес на кандидата**

Документи, **изпратени по всякакъв друг начин (напр. по факс или по ел. поща)** или подадени на други адреси, **ще се отхвърлят.**

Документите (формуляр за кандидатстване и приложенията) се подават в **един оригинал и едно копие**, подвързани във формат А4 и в **електронен формат (CD или DVD)**.

5 Краен срок за получаване на проектните предложения

⚡ ВАЖНО

Крайният срок за получаване на проектните предложения до **16 ч. на 14 септември 2011 г.**

Всеки формуляр, получен **след крайния срок**, автоматично **ще бъде отхвърлен** дори в случай, че пощенското клеймо носи дата преди срока или ако забавянето се дължи на куриерската служба.

6 Оценка и подбор на проектни предложения

Критериите за оценка и подбор на проекта, изготвени от Управляващия орган заедно с Националния партниращ орган и Съвместния технически секретариат, се одобряват от Съвместния комитет за наблюдение.

Процесът на оценка се организира и административно се обезпечава от СТС. Резултатите от всички етапи за оценка се обобщават под форма на доклад и представят пред СКН за решение.

СКН взема решение за одобряване на проектите и сумата от финансовия принос на програмата за всяка операция. След това всеки Водещ Партньор се информира с официално писмо, подписано от УО от името на СКН, за одобрение/отхвърляне на

подадения от него проект. За одобрените проекти това писмо предоставя информация за следващите стъпки.

Договорите с водещия партньор на одобрените проекти се подготвят по стандартен образец. Изпълнението на проектите може да започне едва след като договорите бъдат подписани от УО и водещия партньор.

Предложенията ще бъдат разгледани и оценени от СТС с помощта на външни оценители. Всички подадени проектни предложения ще бъдат оценени съгласно следните етапи и критерии:

(1) ЕТАП 1: ОТВАРЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА И АДМИНИСТРАТИВНА ПРОВЕРКА

Оценява се следното:

- **Спазен ли е срокът.** Ако срокът не е бил спазен, предложението се отхвърля автоматично.
- Проектното предложение **отговаря ли на всички критерии**, упоменати в **Таблицата за проверка на административното съответствие**. Ако част от изискваната информация липсва или е неточна, предложението може да бъде отхвърлено **само** на това основание, като предложението не се оценява по-нататък.

⚡ ВАЖНО

Може да бъдат поискани допълнителни разяснения относно административното съответствие на проектните предложения. Да се има предвид, че допълнителна информация/разяснение не трябва да се изисква, когато чрез него е възможно подобряване на предложението.

АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ

АДМИНИСТРАТИВНА ЧАСТ (попълва се от СТС)

Проектен №	
Водещ партньор	
Партньор(и)	
Заглавие на проекта	

№	КРИТЕРИИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ	ДА	НЕ
1.	Проектното предложение е подадено в срок .		
2.	Информацията за идентификация е ясно посочена от външната страна на запечатания пакет.		
3.	Всички части от формуляра за кандидатстване и подкрепящите документи са подадени в един оригинал и едно отпечатано копие.		
4.	Електронна версия на формуляра за кандидатстване е предоставена.		
5.	Заглавната страница на Формуляра за кандидатстване е с подпис и печат		
6.	Описът на Формуляра за кандидатстване и Приложенията е предоставен и всички страници на Формуляра за кандидатстване и		

	Приложенията са номерирани, съгласно описа.		
7.	Документ за делегиране на права от официалните представители на партньорите (в случай, че формулярът за кандидатстване и приложените декларации не са подписани от законните представители на Водещия партньор/партньори) (Приложение А2) – оригинал е/са предоставени.		
8.	Резюмето на проекта е подадено на 3 (три) езика английски, български и македонски (Приложение А3)		
9.	Формулярът за кандидатстване е надлежно попълнен съгласно образеца.		
10.	Всички раздели на Формуляра за кандидатстване са попълнени на английски език .		
11.	Автобиографиите на екипа на проекта са представени на английски език (Приложение А4).		
12.	Представено е Споразумението за партньорство с подпис и печат от всички партньори (Приложение А5).		
13.	Представена е Декларация за допустимост , подписана от Водещия партньор (Приложение А6).		
14.	Клетвена декларация , подписана от Водещия партньор и всички партньори, е представена (Приложение А7).		
15.	Декларацията за партньорство и съфинансиране е подписана и подпечатана от всеки партньор.		
16.	Декларацията за поемане на ангажимент е подписана и подпечатана от всеки партньор (Приложение А8).		
17.	Декларация, че включения ДДС във Формуляра за кандидатстване не подлежи на възстановяване (Приложение А9).		
№	ПОДКРЕПЯЩИ ДОКУМЕНТИ	ДА	НЕ
18.	Документални и други доказателства (в оригинал или заверено копие) на актуалния правен статут на всички партньори (издаден не по-рано от 6 месеца преди датата за кандидатстване (нотариално заверени)		
19.	Решение на управителния орган на кандидата (общински съвет / съвет на директорите или друг подобен орган) за разработване и изпълнение на проекта (<i>оригинал или заверено от партньора, че е вярно с оригинала</i>)		
№	ПОДКРЕПЯЩИ ДОКУМЕНТИ, КАСАЕЩИ ИНВЕСТИЦИОННИ ДЕЙНОСТИ	ДА	НЕ
20.	В случай на строителни дейности са предвидени: документи, удостоверяващи правото на собственост / концесия на земя и / или сграда трябва да бъдат предоставени:		

20.1.	Нотариален акт за собственост или удостоверение за материални активи, които ще бъдат обект на строителни дейности <i>(нотариално заверено копие)</i> .		
20.2.	Решение на управителния орган на кандидата и когато кандидатът не е собственик, Споразумение със собственика, където ясно се посочва, че активите са дадени за безвъзмездно право на ползване за целите на проекта най-малко в продължение на 5 години след приключване му. <i>(Нотариално заверено копие)</i>		
20.3.	Нотариално заверена декларация от собственика на земята / сграда, че земята / сградата е: <ul style="list-style-type: none"> • свободна от всякакви тежести; • не е обект на висящ съдебен спор; • не е обект на иск в съответствие със съответното национално законодателство. 		
22.	В случай на доставка на оборудване е предоставена Техническа спецификация на планираните материални активи.		
23.	В случай на инвестиционни дейности, за които е необходимо преминаване през частни терени: съгласие на собствениците е дадено в надлежен правен документ и копие на акта за собственост са предоставени <i>(нотариално заверено копие)</i>		
24.	В случай на инвестиционни дейности в територии със специален статут , съответните документи изискуеми от приложимото национално законодателство е/са предоставени <i>(оригинал или нотариално заверено копие)</i> .		
25.	В случай на инвестиционни дейности, свързани с обновяване на паметници на културата: съответните документи, изисквани от приложимото национално законодателство е/са предоставени <i>(оригинал или нотариално заверено копие);</i>		
26.	Копие от писмо, издадено от компетентен орган, където ясно се посочва, че Оценка на въздействието върху околната среда не е необходима <i>(нотариално заверено копие)</i> или Копие от положителна Оценка на въздействието върху околната среда (положително становище от компетентен орган), изисквана по националното законодателство <i>(нотариално заверено копие).</i>		
27.	Одобрен подробен строителен проект и издадено Разрешително за сроеж (ако е приложимо според съответното законодателство).		
28.	Актуални снимки на обекта с посочено име на кандидата, място, точното местоположение на обекта на снимката, дата.		
КОМЕНТАРИ		ДА	НЕ
Проектното предложение отговаря на всички критерии за административно съответствие			

Име на оценяващия:	Подпис на оценяващия:	Дата на оценка:
--------------------	-----------------------	-----------------

⚡ ВАЖНО Единствено проектни предложения, които изпълняват всички критерии, упоменати в контролния списък за административно съответствие, ще бъдат оценявани в етапа за допустимост.

(2) ЕТАП 2: ПРОВЕРКА ЗА ДОПУСТИМОСТ

Проверката за допустимост е част от оценката на предложението за проекта, въз основа на критерии за допустимост, както следва:

ПРОВЕРКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С КРИТЕРИИТЕ ЗА ДОПУСТИМОСТ

АДМИНИСТРАТИВНА ЧАСТ (попълва се от СТС)

Проектен №	
Водещ партньор	
Партньор(и)	
Заглавие на проекта	

№	КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	ДА	НЕ
1.	Кандидатът е подал едно проектно предложение като Водещ партньор		
2.	Поне един партньор от всяка страна на граничния регион е включен в проектното предложение.		
3.	Водещият партньор е регистриран най-малко 12 месеца преди срока за подаване на проектите предложения по настоящата Покана.		
4.	Всички партньори са допустими организации (публични органи/ публичноправни органи / нестопански организации, регистрирани в допустимия граничен регион) (Приложение B1)		
5.	Проектът е в съответствие с посочените Приоритетни оси и сфери на интервенция, посочени в Насоките за кандидатстване. (ФК, част 2, секция 1.1)		
6.	Проектните дейности са локирани в допустимия регион (ФК, част 2, секция 3.5)		
7.	Периодът на изпълнението на проекта не надвишава максималната продължителност на проекта за областта на интервенция, посочена в Насоките за кандидатстване (ФК, част 2, секции 1.1 и 3.6)		
8.	Стойността на исканата финансова подкрепа е в съответствие с лимитите, посочени в Насоките за кандидатстване. (ФК, част 2, секция 2.2 и част 3, таблица 2)		
9.	Процентът на съфинансиране от ЕС и национални средства е в лимитите, посочени в Насоките за кандидатстване. (ФК, част 2, секция 2.1 и част 3, таблица 5)		
10.	Изпълнено е поне едно от следните условия: Съвместно разработване, съвместно изпълнение, съвместно управление и съвместно финансиране. (ФК, част 2, секция 1.1)		

КОМЕНТАРИ			ДА	НЕ
Проектното предложение отговаря на всички критерии за допустимост				
Име на оценяващия:	Подпис на оценяващия:	Дата на оценка:		

⚡ **ВАЖНО** Единствено предложения, които отговарят на всички критерии, упоменати в контролния списък за етап допустимост, ще бъдат оценявани на етапа на техническа оценка и оценка на качеството.

(3) ЕТАП 3: ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО

Оценка на качеството на предложенията, включително предложения бюджет, и на капацитета на кандидата и неговите партньори, се извършва в съответствие с критериите за оценка, посочени в Таблицата за оценка по-долу.

ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО

ЧАСТ ТЕХНИЧЕСКА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО (попълва се от оценителите)	
Проектен №	
Водещ партньор	
Партньор(и)	
Заглавие на проекта	

Капацитет за управление				
№	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР		Максимална оценка	Референция
1.	Партньорите имат опит при управлението на проекти в подобни или други проекти, финансирани от ЕС.		5	Раздел 1, ч. 1.3
	Всички партньори са изпълнили 3 или повече проекта.	5 точки		
	Всички партньори са изпълнили поне по 1 проект.	4 точки		
	Някои от партньорите са изпълнили проекти.	2-3 точки		
	Нито един от партньорите няма предишен опит.	1 точка		
2.	Предложеният екип на проекта разполага с капацитета да управлява проекта.		5	Раздел 2, ч. 6.1, 6.2 и автобиографии на екип по проекта
	Целият екип на проекта има опит в управлението на проекти.	5 точки		
	Някои от членовете на екипа на проекта имат опит.	2-4 точки		
	Нито един от членовете на екипа на проекта няма опит.	1 точка		
3.	Участие на партньорите в екипа за управление на проекта.		5	Раздел 2, ч. 6.1& 6.2
	Балансирано участие на всички партньори.	5 точки		

	Небалансирано участие, но всички партньори.	3-4 точки		
	В случай на няколко партньори - няма участие от някои от тях.	2 точки		
	В случай на 2-ма партньори – единият не участва.	1 точка		
4.	Персонал, технически капацитет и финансова стабилност на партньорите по проекта.		5	Раздел 1, ч.2.2
	Всички партньори имат постоянен персонал, добър технически капацитет и финансова стабилност.	5 точки		
	Някои от партньорите имат постоянен персонал, добър технически капацитет и финансова стабилност.	2-4 точки		
	Новоучредени организации/няма стабилност на всички партньори.	1 точка		
МЕЖДИНЕН СБОР			20	
Съответствие с програмата и други документи и стратегии				
№	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР		Максимална оценка	Референция
5.	Проектът съответства на общите и съответната конкретна цел на програмата.		5	Раздел 2, ч. 3.1
	Съответства на общите и конкретни цели на програмата.	5 точки		
	Частично съответства на общите и конкретни цели на програмата.	2-4 точки		
	Не съответства на общите и конкретни цели на програмата.	1 точка		
6.	Проектът съответства на целите на една от приоритетните оси и една от областите на интервенция.		5	Раздел 2, ч. 3.2
	Ясно съответствие.	5 точки		
	Частично съответствие.	2-4 точки		
	Няма съответствие.	1 точка		
7.	Целевите групи са ясно определени и стратегически подбрани.		5	Раздел 2, ч. 3.4
	Ясно определени и количествено изразени целеви групи.	5 точки		
	Неясно описание на целевите групи.	2-4 точки		
	Няма определени целеви групи.	1 точка		
8.	Проектът изпълнява един или няколко от критериите за сътрудничество: съвместно разработване, съвместно изпълнение съвместно управление и съвместно финансиране.		5	Раздел 2, ч. 1.2 Цялостен формуляр за кандидатстване
	Отговаря на всички 4 от горните критерии.	5 точки		
	Отговаря на 3 от горните критерии.	3-4 точки		
	Отговаря на 2 от горните критерии.	2 точки		
	Отговаря на 1 от горните критерии.	1 точка		
9.	Съответствие на проекта с други програми и/или стратегии.		5	Раздел 2, ч. 5.1&5.2
	Ясно демонстрирано съответствие.	4-5 точки		

	Неясно или недостатъчно ясно съответствие.	2-3 точки		
	Няма демонстрирано съответствие.	1 точка		
10.	Проектът съдържа елементи на добавена стойност, осигуряващи съответствие със следните хоризонтални теми: равни възможности, въздействия върху околната среда и иновативни елементи.		5	Раздел 2, ч. 5.3 Цялостен формуляр за кандидатстване
	Съответствие с 3 от горните хоризонтални теми	5 точки		
	Съответствие с 2 от горните хоризонтални теми	3 точки		
	Съответствие с 1 от горните хоризонтални теми	2 точки		
	Няма добавена стойност	1 точка		
МЕЖДИНЕН СБОР			30	
МЕТОДОЛОГИЯ				
No	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР		Максимална оценка	Референция
11.	Предложените дейности по проекта са подходящи и са в съответствие с целите и очакваните резултати.		5	Раздел 2, ч. 3.3 & 3.5
	Съответствие между цел, дейности и резултатите.	5 точки		
	Не много добре обосновани дейности.	2-4 точки		
	Ниско равнище на съответствие.	1 точка		
12.	Трансгранично въздействие на проекта.		10	Раздел 2, ч. 1.3 Цялостен формуляр за кандидатстване
	Силно трансгранично въздействие.	10 точки		
	Слабо, неясно/съмнително трансгранично въздействие.	5 точки		
	Няма трансгранично въздействие.	1 точка		
13.	План за действие и отговорности на партньорите.		5	Раздел 2, ч. 3.6 Цялостен формуляр за кандидатстване
	Ясен и осъществим план за действие и отговорности на партньорите.	5 точки		
	Някои от дейностите не са добре обосновани/някои от отговорностите са неясни.	2-4 точки		
	Неясен план за действие и отговорности на партньорите.	1 точка		
14.	Ниво на ангажираност и участие на партньорите по проекта в дейностите.		5	Раздел 2, ч. 3.5
	Балансирано участие на всички партньори.	5 точки		
	Небалансирано разпределение на дейностите между партньорите по проекта.	3-4 точки		
	В случай на няколко партньори - не всички от тях участват в дейности по проекта.	2 точки		
	В случай на 2-ма партньори – единият не участва в дейности по проекта.	1 точка		
15.	Индикатори за продукти и резултати.		5	Раздел 2, ч. 4.1 & 4.2
	Предоставени са индикатори, които са количествено изразени и съответстващи на дейностите.	5 точки		
	Предоставени са някои индикатори.	2-4 точки		
	Не са предоставени никакви индикатори или те	1 точка		

	не са подходящи.			
16.	Потенциални мултипликационни ефекти от проекта и устойчивост на очакваните резултати след приключване на финансирането от ЕС.		5	Раздел 2, ч. 4.3 & 4.4
	Възможности за повторение и добра устойчивост.	5 точки		
	Съмнителен мултипликационен ефект и устойчивост.	2-4 точки		
	Няма възможен мултипликационен ефект или устойчивост.	1 точка		
МЕЖДИНЕН СБОР			35	
БЮДЖЕТ				
No	КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР		Макс имал на оцен ка	Референ ция
17.	Прогнозните разходи са необходими за изпълнението на проекта.		5	Раздел 3 Цялостен формуляр за кандедатс тване
	Всички прогнозни разходи са необходими за изпълнението на проекта.	5 точки		
	Някои от разходите не съответстват на предложените дейности.	2-4 точки		
	Повечето разходи не са строго необходимо за изпълнението на проекта.	1 точка		
18.	Разходите са изчислени въз основа на реални пазарни цени		5	Раздел 3 Таблица2
	Всички разходи са определени на базата на пазарните цени	5 точки		
	Някои разходи не са базирани на пазарни цени	2-4 точки		
	Повечето разходи не са базирани на пазарни цени	1 точка		
19.	Разбивка на бюджета между партньорите.		5	Раздел 3 Таблица 4
	Балансирана разбивка на бюджета между партньорите.	5 точки		
	Един или няколко партньори имат бюджет 2-3 пъти по- малък от останалите партньори.	2-4 точки		
	Един или няколко партньори имат бюджет 5 пъти по- малък от останалите партньори.	1 точка		
МЕЖДИНЕН СБОР			15	
ОБЩО			100	
КОМЕНТАРИ				
РЕШЕНИЕ				
Име на оценяващия:			Подпис на оценяващия:	Дата на оценка:

⚡ ВАЖНО

- Само проектите с **оценка 65 и повече** точки ще бъдат предложени за финансиране.
- Ако даден критерий не е приложим за конкретния тип проект, се дава **средна оценка**

Забележка за Раздел 1: Управленски капацитет

Ако средната оценка получена на раздел 1 **е по-малка от 10 точки**, проектното предложение **няма да бъде предложено за финансиране**.

Забележка за Раздел 2: Съответствие с целите на програмата и други документи и стратегии.

Ако средната оценка получена на раздел 2 **е по-малка от 20 точки**, проектното предложение **няма да бъде предложено за финансиране**.

👉 ВАЖНО

Базирайки се на съществуващи добрите административни практики, Работната група за оценка може да изключи кандидат на всеки етап от процеса за оценка по процедурата, когато е очевидно, че същият не отговаря на критериите за допустимост

Условен подбор.

След приключване на оценката, ще се изготви класиране на проектните предложения съобразно получения резултат и в рамките на наличното финансиране, както и списък с резервни проекти по същите критерии.

Информация за контакт:**Управляващ орган**

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ГД"Управление на териториалното сътрудничество"

Република България, 1202 София

ул. св.св Кирил и Методий 17-19

ет.5, стая 521

Тел: +359 2 9405 487

Факс: +359 2 987 07 37

Съвместен Технически Секретариат

Република България, 2500 Кюстендил

ул. „Марин Дринов“ № 7 (бивш Пионерски дом)

Тел: +359 78 55 11 83/5

Факс: +359 78 55 11 85

Национален партниращ орган

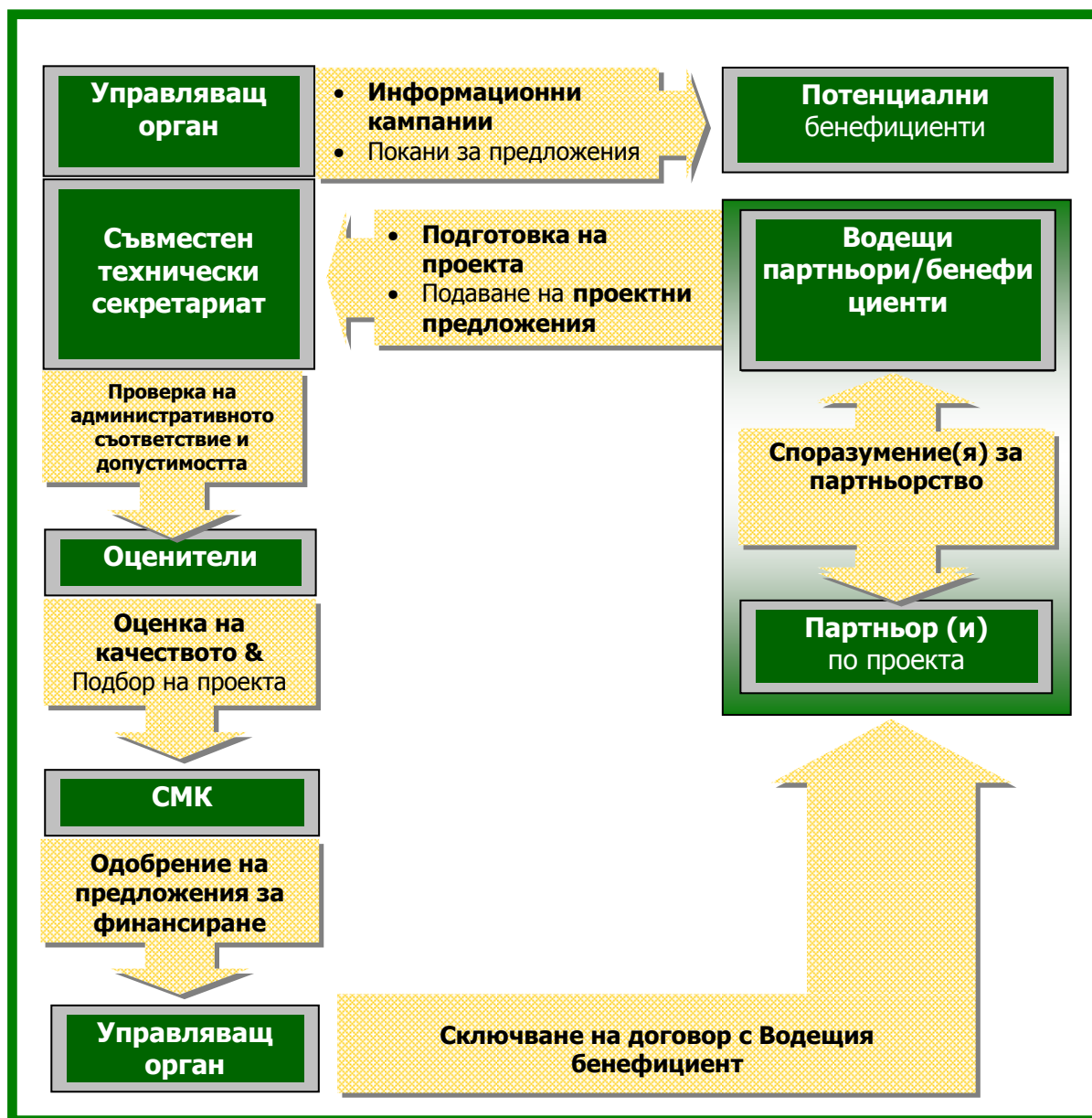
Министерство на местното самоуправление

Република Македония, 1000 Скопие

ул. Мито Хаджи Василев Ясмин НН

Тел: +389 232 539 50

Процедура на оценка и подбор на проекта

Речник на термини

Кандидат	Юридическо лице, което отговаря на критериите за допустимост, което подаде формуляр, търсещ финансиране от програмата.
Бенефициент	Кандидат, чийто формуляр е одобрен за финансиране.
Допустим разход	Разходи, направени от Бенефициента, отнасящи се до операции, финансирани чрез програмата, които може да са финансирани от структурни инструменти, както и от държавния бюджет и/или собствено участие на Бенефициента
Допустима област / регион	Граничният регион на България обхваща областите Благоевград и Кюстендил. Граничният регион на Бивша Югославска Република Македония обхваща Североизточния, Източния и Югоизточния статистически регион по NUTS III
Водещ партньор	Кандидат, определен от партньорите, участващи в проекта, отговорен за координиране на процеса на разработване, подаване и изпълнение на специфичния проект
Управляващ орган	Структурата, отговорна за управление на оперативната програма, е ГД "Програмиране на регионалното развитие" в Министерство на регионалното развитие и благоустройството на България.
Национален партниращ орган	Аналогът на Управляващия орган в партньорската държава - Министерство на местното самоуправление.
Приоритетна ос	Стратегически приоритет в рамките на оперативната програма, включително група взаимосвързани ключови области на интервенция и операции с измерими конкретни цели.
Партньор	Всеки кандидат, участващ в проекта.
Проект	Операция, за която се иска финансиране по Програмата, изразена във Формуляра за кандидатстване и неговите приложения.

Речник на съкращенията

ОО	Одитен орган
ФК	Формуляр за кандидатстване
БГ	Република България
СО	Сертифициращ орган
CARDS	Програма за помощ на Общността за възстановяване, развитие и стабилизация
ТГС	Трансгранично сътрудничество
АРП	Анализ разходи-ползи

ЕК	Европейска комисия
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕС	Европейски съюз
ГД	Главна дирекция
ПР	Правителствено решение
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИПП	Инструмент за предприсъединителна помощ
ИТ	Информационни технологии
СКН	Съвместен комитет за наблюдение
СТС	Съвместен технически секретариат
ВП	Водещ партньор
УО	Управляващ орган
МФ	Министерство на финансите
ИСУ	Информационна система за управление
МР	Меморандум за разбирателство
ДЧ	Държава-членка
НО	Национален партниращ орган
НПО	Неправителствена организация
NUTS	Номенклатурата на териториалните статистически единици
ОП	Оперативна програма
ОПРР	Оперативна програма Регионално развитие
РС	Персонален компютър
ФАР ТГС	PHARE (P oland H ungary A id for R econstruction of the E conomy) програма за трансгранично сътрудничество
ПП	Партньор по проект
PRAG	Практическото ръководство за договорни процедури, финансирани от общия бюджет на Европейските общности в контекста на външни действия
АРР	Агенция за регионално развитие
НРД	Научноизследователска и развойна дейност
СОВОС	Стратегическа оценка на въздействието върху околната среда
МСП	Малки и средни предприятия
СОП	Секторна оперативна програма

SWOT	Силни страни, слаби страни, възможности, заплахи
ТП	Техническа помощ
ДДС	Данък върху добавената стойност